

Suomenkielinen laitos

Lainsäädäntö

51. vuosikerta
2. helmikuuta 2008

Sisältö

I EY:n ja Euratomin perustamissopimuksia soveltamalla annetut säädökset, joiden julkaiseminen on pakollista

ASETUKSET

Komission asetus (EY) N:o 96/2008, annettu 1 päivänä helmikuuta 2008, tuonnin kiinteistä arvoista tiettyjen hedelmien ja vihannesten tulohinnan määrittämiseksi 1

★ **Komission asetus (EY) N:o 97/2008, annettu 1 päivänä helmikuuta 2008, puhdistamoihin markkinointivuonna 2007/2008 toimitettavan, AKT-maista ja Intiasta peräisin olevan raa'an ruokosokerin täydentävän määrän vahvistamisesta** 3

★ **Komission asetus (EY) N:o 98/2008, annettu 1 päivänä helmikuuta 2008, useiden asetusten muuttamisesta eräitä naudanlihatuotteita koskevien yhdistetyn nimikkeistön koodien osalta** 5

II EY:n ja Euratomin perustamissopimuksia soveltamalla annetut säädökset, joiden julkaiseminen ei ole pakollista

PÄÄTÖKSET

Komissio

2008/90/EY:

★ **Komission päätös, tehty 10 päivänä heinäkuuta 2007, valtiontuesta C 20/06 (ex NN 30/06), jota Slovenia on myöntänyt yritykselle Novoles Lesna Industrija Straža d.d. (tiedoksiannettu numerolla K(2007) 3223) ⁽¹⁾** 7

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti

(jatkuu kääntöpuolella)

2008/91/EY:

- ★ **Komission päätös, tehty 10 päivänä heinäkuuta 2007, valtiontuesta C 19/06 (ex NN 29/06), jota Slovenia on myöntänyt yritykselle Javor Pivka Lesna Industrija d.d. (tiedoksiannettu numerolla K(2007) 3227) ⁽¹⁾.....** 16

2008/92/EY:

- ★ **Komission päätös, tehty 10 päivänä heinäkuuta 2007, Italian valtion Sardinian merenkulkualan hyväksi toteuttamasta tukijärjestelmästä C 23/96 (NN 181/95) ja C 71/97 (N 144/97) (tiedoksiannettu numerolla K(2007) 3257) ⁽¹⁾.....** 24

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti

I

(EY:n ja Euratomin perustamissopimuksia soveltamalla annetut säädökset, joiden julkaiseminen on pakollista)

ASETUKSET

KOMISSION ASETUS (EY) N:o 96/2008,**annettu 1 päivänä helmikuuta 2008,****tuonnin kiinteistä arvoista tiettyjen hedelmien ja vihannesten tulohinnan määrittämiseksi**

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon neuvoston asetusten (EY) N:o 2200/96, (EY) N:o 2201/96 ja (EY) N:o 1182/2007 soveltamissäännöistä hedelmä- ja vihannsalalla 21 päivänä joulukuuta 2007 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1580/2007 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 138 artiklan 1 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Asetuksessa (EY) N:o 1580/2007 säädetään Uruguayn kierroksen monenvälisten kauppaneuvottelujen tulosten mukaisesti komission vahvistamista kolmansien maiden tuonnin kiinteiden arvojen perusteista liitteissä määriteltävien tuotteiden ja ajanjaksojen osalta.

- (2) Edellä mainittujen perusteiden mukaisesti tuonnin kiinteät arvot on vahvistettava tämän asetuksen liitteessä esitetyille tasolle,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Asetuksen (EY) N:o 1580/2007 138 artiklassa tarkoitetut tuonnin kiinteät arvot vahvistetaan liitteessä olevassa taulukossa merkityllä tavalla.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan 2 päivänä helmikuuta 2008.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 1 päivänä helmikuuta 2008.

Komission puolesta

Jean-Luc DEMARTY

*Maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston
pääjohtaja*

⁽¹⁾ EUVL L 350, 31.12.2007, s. 1.

LIITE

**tuonnin kiinteistä arvoista tiettyjen hedelmien ja vihannesten tulohinnan määrittämiseksi 1 päivänä helmikuuta
2008 annettuun komission asetukseen**

(EUR/100 kg)

CN-koodi	Kolmannen maan koodi ⁽¹⁾	Tuonnin kiinteä arvo
0702 00 00	IL	138,6
	JO	84,0
	MA	39,8
	SN	192,7
	TN	120,5
	TR	99,5
	ZZ	112,5
0707 00 05	EG	190,8
	JO	202,1
	MA	54,5
	TR	136,3
	ZZ	145,9
0709 90 70	MA	63,9
	TR	152,1
	ZA	79,4
	ZZ	98,5
0709 90 80	EG	191,8
	ZZ	191,8
0805 10 20	EG	47,9
	IL	59,5
	MA	69,9
	TN	52,7
	TR	64,1
	ZA	22,3
	ZZ	52,7
0805 20 10	IL	107,2
	MA	102,9
	TR	101,8
	ZZ	104,0
0805 20 30, 0805 20 50, 0805 20 70, 0805 20 90	CN	83,7
	EG	57,6
	IL	73,0
	JM	103,1
	MA	110,9
	PK	46,3
	TR	69,1
	US	60,1
	ZZ	75,5
0805 50 10	EG	74,2
	IL	120,5
	MA	83,8
	TR	122,7
	ZZ	100,3
0808 10 80	CA	103,4
	CL	60,8
	CN	77,0
	MK	39,9
	US	116,4
	ZZ	79,5
0808 20 50	CL	59,3
	CN	83,9
	TR	159,1
	US	94,8
	ZA	93,9
	ZZ	98,2

⁽¹⁾ Komission asetuksessa (EY) N:o 1833/2006 (EUVL L 354, 14.12.2006, s. 19) vahvistettu maanimikkeistö. Koodi "ZZ" tarkoittaa "muuta alkuperää".

KOMISSION ASETUS (EY) N:o 97/2008,**annettu 1 päivänä helmikuuta 2008,****puhdistamoihin markkinointivuonna 2007/2008 toimitettavan, AKT-maista ja Intiasta peräisin olevan raa'an ruokosokerin täydentävän määrän vahvistamisesta**

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon sokerialan yhteisestä markkinajärjestelystä 20 päivänä helmikuuta 2006 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 318/2006⁽¹⁾ ja erityisesti sen 29 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Asetuksen (EY) N:o 318/2006 29 artiklan 4 kohdassa säädetään, että tuontitullien kantaminen mainitun asetuksen liitteessä VI tarkoitetuista maista peräisin olevasta raa'asta ruokosokerista keskeytetään sellaisen täydentävän tuontimäärän osalta, joka tarvitaan markkinointivuosiin 2006/2007, 2007/2008 ja 2008/2009 yhteisön puhdistamojen riittävien hankintojen varmistamiseksi.
- (2) Täydentävä määrä olisi laskettava eräissä tariffikiintiöissä tai eräiden etuuskohtelusopimusten mukaisesti tapahtuvaa sokerialan tuotteiden tuontia ja puhdistusta koskevista yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä markkinointivuosiin 2006/2007, 2007/2008 ja 2008/2009 28 päivänä kesäkuuta 2006 annetun komission asetuksen (EY) N:o 950/2006⁽²⁾ 19 artiklan mukaisesti yhteisön raakasokerin arvioidun ja kattavan hankintataseen perusteella. Tase osoitti markkinointivuoden 2007/2008 osalta, että on tarpeen tuoda täydentävä määrä raakasokeria, jotta yhteisön puhdistamojen hankintatarpeet voidaan tyydyttää.
- (3) Puhdistamoihin 1 päivän lokakuuta 2007 ja 30 päivän syyskuuta 2008 välisenä ajanjaksona toimitettavan, AKT-maista ja Intiasta peräisin olevan raa'an ruokosokerin täydentävän määrän vahvistamisesta 20 päivänä joulukuuta 2007 annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 1545/2007⁽³⁾ ensimmäiseksi täydentäväksi määräksi vahvistetaan 80 000 tonnia, jotta voidaan täyttää markkinointivuoden 2007/2008 ensimmäisten kuukausien kaikkein kiireellisimmät hankintatarpeet. Talouskumppa-

nussopimusten mukainen sokerin laajempi pääsy markkinoille koskee ainoastaan markkinointivuotta 2008/2009. Puhdistusteollisuuden riittävät puhdistettavaksi tarkoitetun raakasokerin hankinnat markkinointivuonna 2007/2008 riippuvat näin ollen täydentävien määrien saatavuudesta. Näiden hankintojen varmistamiseksi on markkinointivuodeksi 2007/2008 aiheellista avata 120 000 tonnin suuruinen täydentävän sokerin lisämäärä.

- (4) Kyseiset puhdistamoiden riittävät hankinnat voidaan varmistaa ainoastaan, jos noudatetaan tuensaajamaiden välillä tehtyjä perinteisiä vientisopimuksia. Sen vuoksi on tarpeen eritellä tuensaajamaat tai tuensaajamaiden ryhmät. Intiaa varten avataan 4 000 tonnin määrä. Tällä tavoin Intian markkinointivuoden 2007/2008 täydentävä määrä saadaan vastaamaan sen osuutta markkinointivuoden 2006/2007 täydentävästä kokonaismäärästä. Jäljellä olevat määrät olisi vahvistettava AKT-maille, jotka ovat yhdessä sitoutuneet täytäntöönpanemaan välillään määrien jakamisenettelyt varmistaa puhdistamoiden asianmukaiset hankinnat.
- (5) Tässä asetuksessa säädetty toimenpiteet ovat sokerin hallintokomitean lausunnon mukaiset,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Vahvistetaan asetuksessa (EY) N:o 1545/2007 säädettyjen määrien lisäksi markkinointivuodeksi 2007/2008 120 000 tonnin suuruinen täydentävän raa'an ruokosokerin määrä valkoisen sokerin ekvivalenttina ilmaistuna:

- a) 116 000 tonnia ilmaistuna asetuksen (EY) N:o 318/2006 liitteessä VI luetelluista maista peräisin olevana valkoisena sokerina Intiaa lukuun ottamatta;
- b) 4 000 tonnia ilmaistuna Intiasta peräisin olevana valkoisena sokerina.

⁽¹⁾ EUVL L 58, 28.2.2006, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna neuvoston asetuksella (EY) N:o 1260/2007 (EUVL L 283, 27.10.2007, s. 1).

⁽²⁾ EUVL L 178, 1.7.2006, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 371/2007 (EUVL L 92, 3.4.2007, s. 6).

⁽³⁾ EUVL L 337, 21.12.2007, s. 67.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 1 päivänä helmikuuta 2008.

Komission puolesta
Mariann FISCHER BOEL
Komission jäsen

KOMISSION ASETUS (EY) N:o 98/2008,**annettu 1 päivänä helmikuuta 2008,****useiden asetusten muuttamisesta eräitä naudanlihatuotteita koskevien yhdistetyn nimikkeistön koodien osalta**

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon maataloustuotteisiin käytettävän yhteisen tullitariffin nimikkeistön mukautusmenettelystä 5 päivänä helmikuuta 1979 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 234/79 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 2 artiklan 1 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Tariffi- ja tilastonimikkeistöstä ja yhteisestä tullitariffista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87 liitteen I muuttamisesta 20 päivänä syyskuuta 2007 annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 1214/2007 ⁽²⁾ tehdään muutoksia yhdistettyyn nimikkeistöön eräiden naudanlihatuotteiden osalta.

(2) Neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87 ⁽³⁾ liitteen I muuttamista koskevissa asetuksissa on tehty muutoksia myös yhdistettyyn nimikkeistöön eräiden naudanlihatuotteiden osalta eivätkä kaikki kyseiset muutokset ilmene seuraavissa naudanlihan yhteistä markkinajärjestelyä koskevissa asetuksissa: naudanliha-alan yhteisestä markkinajärjestelystä 17 päivänä toukokuuta 1999 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1254/1999 ⁽⁴⁾, tiettyjen naudanlihasäilykkeiden vientituen soveltamista koskevista erityisistä yksityiskohtaisista säännöistä 23 päivänä marraskuuta 2006 annettu komission asetus (EY) N:o 1731/2006 ⁽⁵⁾ ja jalostettavaksi tarkoitettun jäädytetyn naudanlihan tuontitariffikiintiön avaamisesta ja hallinnoinnista 1 päivän heinäkuuta 2007 ja 30 päivän kesäkuuta 2008 välisenä aikana 16 päivänä toukokuuta 2007 annettu komission asetus (EY) N:o 545/2007 ⁽⁶⁾.

(3) Sen vuoksi asetuksia (EY) N:o 1254/1999, (EY) N:o 1731/2006 ja (EY) N:o 545/2007 olisi muutettava.

⁽¹⁾ EYVL L 34, 9.2.1979, s. 2. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 3290/94 (EYVL L 349, 31.12.1994, s. 105).

⁽²⁾ EUVL L 286, 31.10.2007, s. 1.

⁽³⁾ EYVL L 256, 7.9.1987, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission asetuksella (EY) N:o 1352/2007 (EUVL L 303, 21.11.2007, s. 3).

⁽⁴⁾ EYVL L 160, 26.6.1999, s. 21. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1913/2005 (EUVL L 307, 25.11.2005, s. 2).

⁽⁵⁾ EUVL L 325, 24.11.2006, s. 12.

⁽⁶⁾ EUVL L 129, 17.5.2007, s. 14.

(4) Tässä asetuksessa säädettyjä muutoksia olisi sovellettava 1 päivästä tammikuuta 2008, joka on asetuksen (EY) N:o 1214/2007 voimaantulopäivä.

(5) Tässä asetuksessa säädetty toimenpiteet ovat naudanlihan hallintokomitean lausunnon mukaiset,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetuksen (EY) N:o 1254/1999 1 artiklan 1 kohta seuraavasti:

1) Muutetaan taulukossa oleva a kohta seuraavasti:

a) korvataan CN-koodi 0210 90 41 ”Pallealiha ja kuveliha, suolattu tai suolavedessä, kuivattu tai savustettu” CN-koodilla 0210 99 51;

b) korvataan CN-koodi 0210 90 90 ”Lihasta ja muista eläimenosista valmistettu jauho ja jauhe” CN-koodilla 0210 99 90.

2) Muutetaan taulukossa oleva b kohta seuraavasti:

a) korvataan CN-koodit 0206 10 91 ja 0206 10 99 ”Muut tuoreet tai jäädytetyt syötävät nautaeläimen osat kuin pallealiha tai kuveliha, muuhun kuin farmaseuttisten tuotteiden valmistukseen” CN-koodilla 0206 10 98;

b) korvataan CN-koodit 0206 21 00, 0206 22 90 ja 0206 29 99 ”Muut jäädytetyt nautaeläimen syötävät osat kuin pallealiha tai kuveliha, muuhun kuin farmaseuttisten tuotteiden valmistukseen” CN-koodeilla 0206 21 00, 0206 22 00 ja 0206 29 99;

- c) korvataan CN-koodi 0210 90 49 ”Muut suolatut tai suolavedessä olevat, kuivatut tai savustetut nautaeläimen syötävät osat kuin pallealiha tai kuveliha” CN-koodilla 0210 99 59;
- d) korvataan CN-koodit 1602 50 31–1602 50 80 ”Muut valmisteet ja säilykkeet nautanlihasta tai muista naudanosista, muu kuin kypsentämätön liha tai kypsentämättömät muut eläimenosat ja kypsennetystä lihasta tai kypsennetyistä muista eläimenosista sekä kypsentämättömästä lihasta tai kypsentämättömistä muista eläimenosista tehdyt sekavalmisteet” CN-koodeilla 1602 50 31 ja 1602 50 95.

2 artikla

Korvataan asetuksen (EY) N:o 1731/2006 1 artikla seuraavasti:

”1 artikla

Soveltamisala

CN-koodeihin 1602 50 31 9125, 1602 50 31 9325, 1602 50 95 9125 ja 1602 50 95 9325 kuuluvien säilykkeiden, jäljempänä ’säilykkeet’, vientituen maksamiseen sovelletaan tässä asetuksessa säädettyjä edellytyksiä, sanotun kuitenkin

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 1 päivänä helmikuuta 2008.

kaan rajoittamatta asetuksen (EY) N:o 800/1999 säännösten soveltamista.”

3 artikla

Korvataan asetuksen (EY) N:o 545/2007 2 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta seuraavasti:

”Tässä asetuksessa ’A-luokan tuotteella’ tarkoitetaan CN-koodiin 1602 10, 1602 50 31 tai 1602 50 95 kuuluvaa jalostettua tuotetta, jossa ei ole muiden kuin nautaeläinten lihaa ja jonka kollageeni/proteiinisuhde on enintään 0,45 ja jonka painosta vähintään 20 prosenttia on vähärasvaista lihaa (muita eläimenosia kuin lihaa ja rasvaa lukuun ottamatta) ja jossa on lihaa ja hyytelöä vähintään 85 prosenttia kokonaisnettopainosta.”

4 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2008.

Komission puolesta
Mariann FISCHER BOEL
Komission jäsen

II

(EY:n ja Euratomin perustamissopimuksia soveltamalla annetut säädökset, joiden julkaiseminen ei ole pakollista)

PÄÄTÖKSET

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 10 päivänä heinäkuuta 2007,

valtiontuesta C 20/06 (ex NN 30/06), jota Slovenia on myöntänyt yritykselle Novoles Lesna Industrija Straža d.d.

(tiedoksiannettu numerolla K(2007) 3223)

(Ainoastaan sloveeninkielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2008/90/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon sopimuksen Euroopan talousalueesta ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ⁽¹⁾,

sekä katsoo seuraavaa:

vien yritysten pelastamista ja rakenneuudistusta varten annetun lain 21 §:n nojalla. Toimenpiteestä ei ilmoitettu komissiolle siitä syystä, että Slovenian valtiontuenvälvontakomissio oli hyväksynyt sen 23 päivänä huhtikuuta 2004 eli ennen Slovenian jäsenyyttä. Koska tuen myöntämisaikakohta määritetään kuitenkin sen säädöksen perusteella, jolla toimivaltainen kansallinen elin myöntää tuen, komissio katsoo, että kyseiset toimenpiteet ovat uutta tukea, josta olisi pitänyt ilmoittaa EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan mukaisesti ja se olisi pitänyt arvioida EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan perusteella ⁽²⁾.

(3) Komissio ilmoitti Slovenialle 16 päivänä toukokuuta 2006 päivätyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa tukea koskeva, EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely.

I MENETTELY

(1) Komissio vastaanotti 1 päivänä joulukuuta 2004 kante-lun, jossa väitettiin, että slovenialaiselle puutuote-yhtiölle Novoles Lesna Industrija Straža d.d., jäljempänä 'Novoles Straža', on myönnetty valtiontukea.

(2) Kantelu koski Novoles Stražaan kohdistuvia rahoitustoimenpiteitä, joista Slovenian hallitus teki 27 päivänä toukokuuta 2004 päätöksen valtiontuesta vaikeuksissa ole-

(4) Komission päätös menettelyn aloittamisesta on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä ⁽³⁾. Komissio kehotti asianomaisia esittämään huomautuksensa tarkasteltavana olevasta tuesta/toimenpiteestä.

(5) Komissio ei ole saanut huomautuksia asianomaisilta.

⁽¹⁾ EUVL C 194, 18.8.2006, s. 22.

⁽²⁾ Päätöksessä menettelyn aloittamisesta (ks. alaviite 1) on menettelyn kulusta tarkempia tietoja, jotka pätevät myös tähän päätökseen.

⁽³⁾ Vrt. alaviite 1.

- (6) Slovenia toimitti huomautuksensa 17 päivänä heinäkuuta 2006 päivätyllä kirjeellä. Lisätietoja pyydettiin 11 päivänä lokakuuta 2006 ja 23 päivänä helmikuuta 2007 päivätyillä kirjeillä, ja ne toimitettiin 30 päivänä marraskuuta 2006 ja 23 päivänä huhtikuuta 2007. Tämän lisäksi komission virkamiesten ja Slovenian viranomaisten välillä pidettiin kokous 28 päivänä kesäkuuta 2006.

II YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS TUESTA

1. Tuensaaja

- (7) Novoles Straža valmistaa puisia puolivalmisteita ja huonekaluja. Yrityksen kotipaikka on Stražassa Sloveniassa, joka saa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettua tukea. Vuonna 2003 sillä oli noin 800 työntekijää ja se oli Slovenian puu- ja huonekalualan suurimpia työllistäjiä.
- (8) Yritys on omistajana kahdessa yrityksessä, jotka ovat Novoles-Primara, d.o.o. (100 prosenttia) ja Pohištvo Brežice, d.d. (93,7 prosenttia). Slovenian mukaan myös näiden kahden yrityksen taloudellinen tilanne on huono. Ensin mainittu yritys tuotti vuonna 2003 hieman voittoa, mutta toinen yritys oli tappiollinen.
- (9) Yritys on lukuisten luonnollisten ja oikeushenkilöiden omistuksessa. Omistus on kuitenkin hajallaan, eikä yhdelläkään omistajalla ole niin merkittävää määräysvaltaa, että

yritystä voitaisiin pitää jonkin suuremman konsernin osana. Itse asiassa suurin osa osakkeenomistajista on työntekijöitä ja entisiä työntekijöitä, jotka eivät ole tehneet keskenään minkäänlaista osakkeenomistajasopimusta. Heidän omistusosuutensa on 22,3 prosenttia. Lisäksi useilla sijoitusyhtiöillä (PID) on omistuksessaan 33,4 prosenttia. Komission käsitys kuitenkin on, että nämä PID-sijoitusyhtiöt ovat pelkästään elimiä, jotka hallinnoivat yksityisten osakkeenomistajien sijoituksia. Tämä omistajuus on seurausta valtion yhtiöiden yksityistämisestä, joka perustui ajatukseen, että yritykset ovat kaikkien omaisuutta. Valtion yhtiöiden yksityistäminen tapahtui antamalla kansalaisille omistustodistuksia, jotka he saattoivat vaihtaa osakkeisiin. PIDit perustettiin, jotta kansalaiset voisivat osallistua yksityistämiseen vaihtamalla todistuksia osakkeisiin. Slovenian viranomaiset ovat kertoneet, että PIDeillä ei ole käytössään varoja, joilla vaikeuksissa olevaa yritystä voitaisiin auttaa.

2. Tuensaajan taloudellinen tilanne

- (10) Yrityksen heikko taloudellinen tilanne johtuu siitä, että se on menettänyt huomattavan osan merkitystä pääomastaan, joka oli aikaisemmin 1,262 miljardia Slovenian tolaria (noin 5,3 miljoonaa euroa⁽⁴⁾), mutta huhtikuussa 2004 enää 0,75 miljardia Slovenian tolaria. Tärkeimmät taseesta, tuloslaskelmasta ja rahavirtalaskelmasta ilmenevät liiketaloudelliset ja rahoitusindikaattorit on esitetty seuraavassa taulukossa:

Taulukko 1

Novoles Stražan taloudelliset indikaattorit

Indikaattori	1999	2000	2001	2002	2003
Nettomyyntitulot	6 341 790	6 507 932	6 602 106	8 093 436	6 014 466
Varastot	880 544	936 471	1 113 218	955 305	1 279 940
Saamiset	930 585	1 053 433	1 218 067	1 676 595	1 133 643
Voitto (tappio)	78 809	109 884	128 843	110 215	(511 149)
Velkasuhde	42,1	44,7	47,2	50,2	57,6

- (11) Slovenian viranomaisten mukaan yrityksen tappiot johtuvat ennen kaikkea siitä, että sen myyntitavoitteet eivät ole toteutuneet, mutta sen rahoituskustannukset ovat kasvaneet. Yrityksen velkasuhteen sekä keskimääräisten varastojen jatkuva kasvu kertoo tästä.
- (12) Vastauksessaan menettelyn aloittamiseen Slovenian viranomaiset totesivat, että myös myynnin volyyymi tosiasiallisesti laski vuodesta 2000 vuoteen 2001 ja vuodesta 2002 vuoteen 2003. Vuoden 2002 kasvu oli seurausta poikkeuksellisista tapahtumista eli rakennustöistä Kroatiaassa (suuren hotellikompleksin sisustamisesta), uuden huonekaluohjelman käyttöönotosta ja kahden 1 päivänä

tammikuuta 2003 Novolesiin yhdistyneen tytäryhtiön kirjaamista voitoista.

- (13) Lisäksi Slovenian viranomaiset osoittivat komissiolle asiakirjoin, että yrityksen ei ollut mahdollista saada pääomamarkkinoilta riittävästi uutta pääomaa. Pankit hylkäsivät Novoles Stražan uudet luottohakemukset, koska sen luottokelpoisuus oli niin heikko eivätkä vakuudet riittäneet tasapainottamaan heikkoa luottoluokitusta. Edes valtiontakausta, jonka suuruus oli 65 prosenttia halutusta summasta, ei pidetty riittävänä.

⁽⁴⁾ Vuoden 2006 alussa 1 EUR oli 240 Slovenian tolaria (SIT).

3. Rakennemuutosohjelma

- (14) Huhtikuussa 2004 Novoles Straža esitti talousministeriölle vaikeuksiansa voittamiseksi maaliskuussa 2004 laaditun rakennemuutossuunnitelman vuosiksi 2004–2008.
- (15) Suunnitelmassa mainitaan tuolloisen tilanteen syiksi talouskasvun hidastuminen tärkeimmillä vientimarkkinoilla (erityisesti Saksassa ja Yhdysvalloissa), missä yritys myi 60 prosenttia tuotannostaan. Lisäksi välituotteiden kysyntä oli vähentynyt. Tulojen pieneneminen oli pahimmillaan vuonna 2003, jolloin yritys ei kyennyt maksamaan velkojaan omista varoistaan, ja tämän vuoksi velat ja rahoituskustannukset kasvoivat entisestään. Yrityksen organisaatorakenne ei myöskään mahdollistanut tuotantoa, joka olisi vastannut kysyntään.
- (16) Vaikeuksien vuoksi tehtiin rahoituksen uudistussuunnitelma, joka on sittemmin toteutettu. Sen tavoitteena oli 1 669 940 776 Slovenian tolarin suuruisten lyhytaikaisten kiinnelainojen uudelleenjärjestely. Eräät lainat, joiden määrästä 65 prosentilla oli vakuutena kiinteistökiinnitys, muutettiin 1,1 miljardin Slovenian tolarin valtion takauksen avulla pitkäaikaisiksi lainoiksi. Loput uudelleenjärjesteltävistä lainoista, 569 940 776 Slovenian tolarina, rahoitettiin ilman valtion apua, mutta kiinnitysvakuuksien arvo nousi yli 100 prosenttiin nimellisarvosta.
- (17) Lisäksi Novoles Straža aikoo suunnata liiketoimintansa uudelleen seuraavasti:
- Myyntistrategiaa muutetaan osittain niin, että siirrytään EU:n ja Pohjois-Amerikan markkinoilta erityisesti Itä-Euroopan ja Venäjän markkinoille. Slovenian viranomaiset ovat esittäneet näyttöä useista myyntiprojekteista, joita käynnistetään muun muassa Slovaakiassa, Serbiassa ja Venäjällä. Myynti ulkomaanmarkkinoilla kasvaa 77 prosenttiin vuonna 2008, kun se vuonna 2004 oli 70 prosenttia. Myynti Itä-Euroopan markkinoilla kasvaa 8 prosenttiin (aiemmin 0).
 - Puolivalmisteiden osuutta vähennetään ja valmiiden tuotteiden osuutta lisätään. Vuonna 2008 valmiiden tuotteiden osuus tulee olemaan 33 prosenttia tuotannosta (26 prosenttia vuonna 2003) ja omalla tuotemerkillä valmistettujen tuotteiden osuus 26 prosenttia (20 prosenttia vuonna 2003). Puolivalmisteiden osuus sen sijaan laskee 41 prosentista 31 prosenttiin vuonna 2008. Puolivalmisteilla tulee tästä huolimatta olemaan tärkeä osa tuotannossa. Ne eivät kuitenkaan ole enää pelkästään vaneria, mikä nostaa jalostusarvoa. Yrityksen etuna on, että se valmistaa pienempiä määriä tunnetulle valmistajalle.
- (18) Tuotannon uudelleen suuntaamiseen liittyy tekniikan uudistaminen. Tavoitteena on päästä kustannustehokkaampaan tuotantoon ja mukauttaa tekniikka kysyntälähtöiseen tuotantoon, joka lisäksi täyttää ympäristönormit. On suunniteltu toteutettavan 1 455 miljoonan Slovenian tolarin (6,06 miljoonaa euroa) investoinnit, jotka on tarkoitettu erityisesti toimenpiteisiin, joilla lisätään tuottavuutta, parannetaan työoloja, parannetaan materiaalien käyttöä, säästetään energiaa ja täytetään ympäristönormit. Slovenian viranomaiset ovat toimittaneet komissiolle luettelon investoinneista, joita ovat vanerintyöstökeskuksen uudistaminen, tietokoneohjatun kuivausprosessin käyttöönotto, tuotannon nykyaikaistaminen uusien tuotteiden tuotantolaitoksessa, energiajärjestelmän uudistaminen ja uuden tietojärjestelmän käyttöönotto. Slovenian viranomaiset ovat ilmoittaneet joidenkin keskeisten investointien viivästyvän varojen puutteen vuoksi. Näihin kuuluvat tuotannon aloittaminen uusien tuotteiden tuotantolaitoksessa ja energiajärjestelmän uudistaminen, jotka on tarkoitettu rahoittamaan pääasiassa omin varoin.
- (19) Viimeisenä suunnitelmassa on vielä henkilöstön saneeraus, jolla pyritään vähentämään 96 työntekijää. Jäljelle jääville työntekijöille yritys järjestää yleis- ja erityiskoulutusta. Osa 537 miljoonan Slovenian tolarin kustannuksista katetaan 283 miljoonan Slovenian tolarin (1,2 miljoonaa euroa) avustuksella.
- (20) Slovenia on esittänyt viiden vuoden liiketoimintaennusteen, josta ilmenee, että rakennemuutossuunnitelman avulla on mahdollista palauttaa Novoles Stražan kannattavuus.
- (21) Slovenian viranomaiset ovat toimittaneet komissiolle tietoja myyntiennusteiden tueksi. Ennusteissa on ensinnäkin otettu huomioon, että myynti kasvoi Länsi-Euroopan markkinoilla vuodesta 2005 vuoteen 2007 noin 10 prosenttia ja Itä-Euroopan markkinoilla noin 20 prosenttia⁽⁵⁾. Lisäksi on otettu huomioon tuotannon suuntaaminen puolivalmisteista valmiisiin tuotteisiin (valmiiden tuotteiden osuus 59 prosenttia 46 prosentin sijaan).

⁽⁵⁾ Tiedot perustuvat Euromonitorin arvioihin vuodelta 2003.

- (22) Novoles Straža on tehnyt vuosiksi 2004–2008 myyntisuunnitelman, joka perustuu näihin ennusteisiin sekä ennusteisiin, joita myyntipäälliköt ovat laatineet niiden tietojen perusteella, joita he ovat saaneet messuilta, edustajilta ja suoraan asiakkailta.
- (23) Realististen ennusteiden perusteella kotimaan myynti kasvaa vuosina 2003–2008 3,6–5,7 prosenttia vuodessa ja ulkomaan myynti 6,5–8,4 prosenttia vuodessa. Rakennuudistuksella olisi tarkoitus saavuttaa vuonna 2008 11,7 prosentin käyttökate. Liiketoiminnan tulos suhteessa omaan pääomaan kasvaa vuonna 2008 12,6 prosenttiin.

neuidistuksella olisi tarkoitus saavuttaa vuonna 2008 11,7 prosentin käyttökate. Liiketoiminnan tulos suhteessa omaan pääomaan kasvaa vuonna 2008 12,6 prosenttiin.

4. Rakennuudistuksen kustannukset ja niiden rahoittaminen

- (24) Rakennuudistuksen kustannusten rahoittaminen on esitetty seuraavassa taulukossa:

Taulukko 2

Rakennuudistuksen kustannukset ja rahoitus

Tarvittava summa (tuhatta SIT)	Omat varat	Tuet	Takaukset	Yhteensä
Rahoitukseen liittyvä rakennuudistus	369 000 (*)		1 100 000	1 469 000
Liiketoimintaan ja kehitykseen liittyvä rakennuudistus	675 000			675 000
Tekniikkaan liittyvä rakennuudistus	1 456 000		200 000	1 656 000
Henkilöstöön liittyvä rakennuudistus	253 988	282 771		536 759
Yhteensä	2 384 988	282 771	1 300 000	4 337 699

(*) Komission lisäämä luku.

- (25) Yritys sai valtiontukea yhteensä 1 583 miljoonaa Slovenian tolaria (6,6 miljoonaa euroa), mutta ilmeisesti vasta vuoden 2004 lopulla eikä vuoden puolivälissä niin kuin oli suunniteltu.
- (26) Suurin tuki annettiin valtion takauksena neljälle lainalle, joiden yhteismäärä oli 1,3 miljardia Slovenian tolaria ja joiden avulla Novoles Straža saattoi järjestellä uudelleen lainakantaansa. Takaisinmaksuaika on seitsemän vuotta, ja siihen kuuluu kahden vuoden maksunlykkäys. Korke on 4,5 prosenttia, ja lisäksi maksetaan 0,1 prosentin kertakorvaus luoton avaamisesta ja hoitamisesta. Takaus kattaa 100 prosenttia lainoista, ja vähintään 65 prosentilla on lisävuokutena kiinteistökiinnitys.
- (27) Slovenian mukaan 2 385 miljoonaa Slovenian tolaria rakennuudistuksen kustannuksista katetaan yrityksen

omin varoin. Komissio kuitenkin katsoo, että tähän on syytä lisätä 569 miljoonaa Slovenian tolaria yksityistä lainarahoitusta (8,5 prosenttia). Osa omista varoista saataisiin liikeomaisuuden luovutuksilla (1 323 miljoonaa Slovenian tolaria eli 30,5 prosenttia) ja jaksottamalla hankintamenoja (29,76 prosenttia). Slovenian viranomaiset ovat toimittaneet komissiolle yksityiskohtaisen luettelon liikeomaisuuden luovutuksista. Noin 300 miljoonaa Slovenian tolaria on jo toteutunut vuonna 2005, vuodelle 2006 on suunniteltu (ja osittain toteutettu) noin 600 miljoonan lisäluovutukset ja vuosille 2007 ja 2008 vielä 450 miljoonan luovutukset.

5. Markkinaolosuhteet ja vastasuoritteet

- (28) Novoles Straža valmistaa seuraavia tuotteita, joiden markkinaosuus 25 jäsenvaltion EU:ssa on:

Taulukko 3

Markkinaosuus

Tuote	Markkinaosuus 2003	Markkinaosuus 2005
Vaneri (*)	0,14 %	0,13 %
Tuolit ja niiden osat (**)	0,07 %	0,04 %
Huonekalut ja niiden osat (***)	0,08 %	0,05 %
Keskiarvo	0,09 %	0,06 %

(*) Yhdysvaltojen harmonoitu tavarankuvausjärjestelmä 4412 14 00, 4412 19 00, 4412 93 00.

(**) Yhdysvaltojen harmonoitu tavarankuvausjärjestelmä 9401 61 00, 9401 69 00, 9401 90 30.

(***) Yhdysvaltojen harmonoitu tavarankuvausjärjestelmä 9403 60 10, 9403 60 90, 9403 90 30.

6. Muu tuki

- (29) Slovenian viranomaiset ovat oikaisseet menettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä esitettyjä lukuja. Viranomaisten mukaan Novoles Straža on saanut vuonna 2004 julkisista ja yksityisistä lähteistä ympäristönsuojelutarkoituksiin edullisia lainoja, mutta ainoastaan 115,2 miljoonan Slovenian tolarin arvosta (0,48 miljoonaa euroa). Lainojen nettoavustusekvivalentti on viranomaisten mukaan 14,9 miljoonaa Slovenian tolaria (62 000 euroa). Tuki on myönnetty osana ympäristöinvestointien yhteisrahoitusohjelmaa, ja se hyväksyttiin helmikuussa 2004.
- (30) Slovenia ilmoittaa myös, että yritys sai vuonna 1999 tukea vain 18,1 miljoonaa Slovenian tolaria (75 000 euroa) korkotukena, 11,5 miljoonaa Slovenian tolaria (48 000 euroa) työllisyystukena, 3,6 miljoonaa Slovenian tolaria (15 000 euroa) tutkimus- ja kehitystukena ja 1,1 miljoonaa Slovenian tolaria (4 600 euroa) vientitukena.
- (31) Ensimmäinen edellisessä kohdassa mainittu tuki, jonka oletettiin alun perin suuntautuvan rakenneuudistukseen, oli pelkästään korkotukitoimenpide, kun otetaan huomioon, että korot olivat Sloveniassa suhteellisen korkeita ulkomaiseen korkotasoon verrattuna. Itse asiassa ehtona yrityksen osallistumiselle ohjelmaan oli, että sen luottoluokitus oli A, B, C tai D ja että se ei ollut konkurssinnettelyssä. Yritys on esittänyt todisteet siitä, että sen luokitus oli tuolloin A/B.

III SYYT EY:N PERUSTAMISSOPIMUKSEN 88 ARTIKLAN 2 KOHDASSA TARKOITETUN MENETTELYN ALOITTAMISEEN

- (32) Komissio ilmoitti 16 päivänä toukokuuta 2006 päivätyssä kirjeessään, että kyseiset toimenpiteet ovat uutta tukea, josta olisi pitänyt EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan nojalla ilmoittaa ja joka olisi pitänyt arvioida EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan perusteella. Komissio korosti jälleen, että määräytymisperuste on säädös, jolla toimivaltainen kansallinen viranomainen sitoutuu hyväksymään tuen, mikä tapahtui toukokuussa 2004.
- (33) Lisäksi komissio epäili, soveltuuko toimenpide yhteismarkkinoille ja erityisesti onko se sopusoinnussa valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi vuonna 1999 annettujen yhteisön suuntaviivojen ⁽⁶⁾ kanssa.
- Komissio ei ollut varma, täyttikö yritys vaikeuksissa olevan yrityksen tavanomaiset tunnusmerkit, sillä sen myynti kasvoi vielä vuonna 2003, ja varastot vähenivät vuonna 2002. Ei ollut myöskään selvää, onko yritys osa suurempaa konsernia.

- Ei ollut selvää, miten yritys palauttaisi pitkäaikaisen kannattavuutensa, varsinkaan kun ei ollut tietoja, joiden perusteella sen tulevaa taloudellista tilannetta olisi voitu ennustaa.
- Ei ollut selvää, oliko yritys käyttänyt rakenneuudistukseen huomattavan osuuden omia varojaan, sillä oli epäselvää, mistä kyseiset omat varat tulisivat.
- Ei ollut esitetty mitään markkina-analyysiä, jolla vastasuoritteiden puuttumista olisi voitu perustella.
- Tuen ainutkertaisuuden periaatteen toteutuminen oli kyseenalaista, sillä yritykselle myönnettiin rakenneuudistustukea jo vuonna 1999.

IV SLOVENIAN HUOMAUTUKSET

- (34) Slovenia väittää edelleen, että Novoles Stražalle myönnettiin valtiontukea ennen Slovenian liittymistä Euroopan unioniin, sillä valtion taloudellinen sitoutuminen oli tiedossa ennen liittymistä.
- (35) Toiseksi Slovenia kiisti Euroopan komission epäilyt Novoles Stražan kuulumisesta suurempaan konserniin ja selosti omistusrakenteen erityispiirteitä, jotka on esitetty edellä. Lisäksi se oikaisi tiedot osakkeenomistajien prosenttiosuuksista.
- (36) Kolmanneksi Slovenia esitti todisteita siitä, että Novoles Straža on "vaikeuksissa oleva yritys", ja selitti tarkemmin yrityksen talousvaikeuksien yleistä kehitystä. Yrityksen vaikeudet alkoivat vuonna 1999 (varastot ja velat kasvoivat ja myynti väheni, vaikkakin se vuonna 2002 lisääntyi joidenkin poikkeuksellisten tapahtumien vuoksi) ja ne olivat pahimmillaan vuonna 2004, jolloin yritys ei enää voinut saada ulkopuolista rahoitusta.
- (37) Neljänneksi Slovenian viranomaiset toimittivat tietoja, joista käy ilmi, että Novoles Stražan strategia perustuu markkinatutkimuksiin ja ennusteisiin, joiden mukaan huonekalumyynti olisi suhteellisen vilkasta.
- (38) Viidenneksi Slovenia kommentoi vastasuoritteita esittämällä selvityksen, jonka mukaan Novoles Stražan markkinaosuus 25 jäsenvaltion EU:n merkityksellisillä tuotemarkkinoilla on hyvin pieni. Slovenian viranomaiset muistuttavat myös, että Novoles Straža sijaitsee alueella, joka saa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettua tukea.

⁽⁶⁾ Yhteisön suuntaviivat valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi, EYVL C 288, 9.10.1999, s. 2.

- (39) Lopuksi Slovenia oikaisi joitakin lyöntivirheitä myönne-
tyissä valtiontukisummissa ja ennen kaikkea vakuutti, että
tukea, joka alun perin määriteltiin rakenneuudistukseksi,
ei myönnetty suuntaviivoissa määriteltyyn pelastamiseen
ja rakenneuudistukseen.

V TUEN ARVIOINTI

1. Onko tuki valtiontukea?

- (40) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan mukaan jäsenval-
tion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toi-
sessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää
kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, on
yhteismarkkinoille soveltumatonta valtiontukea, siltä osin
kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Poik-
keuksen muodostaa tuki, jota voidaan myöntää EY:n pe-
rustamissopimuksen 87 artiklan 2 tai 3 kohdan nojalla.
- (41) Komissio toteaa, että tuki on myönnetty valtion varoista
yksittäiselle yritykselle. Tämä pätee erityisesti suoraan tu-
keen, mutta myös takaukseen, erityisesti jos yritys on
vaikeuksissa ja lainalle on myönnetty 100 prosentin ta-
kaus⁽⁷⁾. Todellisuudessa takauksen ansiosta yrityksen oli
mahdollista saada suurempi laina kuin mitä se olisi voi-
nut saada ilman takausta.
- (42) Koska puutuotteilla käydään kauppaa Slovenian ja mui-
den jäsenvaltioiden kesken, toimenpide voi parantaa
tuensaajan asemaa Sloveniassa ja EU:ssa suhteessa kilpai-
lijoihin, mikä tarkoittaa, että tuki vääristää kilpailua ja
vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Näin ollen
komissio katsoo, että käsiteltävänä olevat toimenpiteet
Novoles Stražan hyväksi ovat EY:n perustamissopimuk-
sen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

2. Onko tuki uutta valtiontukea?

- (43) Slovenian viranomaiset ensinnäkin epäilevät, onko ko-
missio toimivaltainen arvioimaan tukea EY:n perustamis-
sopimuksen 87 ja 88 artiklan perusteella, sillä tuki on
myönnetty ennen Slovenian jäsenyyttä. Komissio selitti
päätöksessään menettelyn aloittamisesta, että kysymys,
onko tuki toteutettu ennen vai jälkeen liittymisen, mää-
räytyy sen perusteella, milloin säädös, jolla toimivaltaiset
kansalliset viranomaiset sitoutuvat hyväksymään tuen, on
annettu⁽⁸⁾. Jos tällaista päätöstä ei ole tehty ennen liittyy-

mistä, kyseessä on uusi tuki, vaikka sitoutuminen valtion-
tukeen olisi ollut tiedossa ennen liittymistä.

- (44) Komissio pitäytyy alkuperäisessä päätelmässään, että sää-
dös, jolla toimivaltaiset kansalliset viranomaiset sitoutu-
vat hyväksymään tuen, ei tullut voimaan ennen liittyy-
mistä. Slovenian asianomaisten säännösten mukaan tuki
myönnetään hallituksen päätöksellä toimivaltaisen minis-
terion ehdotuksesta. Tuen myöntäminen edellyttää, että
monialainen asiantuntijakomitea ja toimivaltainen minis-
teriö tekevät ensin päätöksensä, mutta ne eivät vielä mer-
kitse tuen hyväksymistä. Lopullisen päätöksen tekee hal-
litus. Tässä tapauksessa hallituksen päätös tehtiin 27 päi-
vänä toukokuuta 2004, kun Slovenia oli liittynyt Euroo-
pan unioniin 1 päivänä toukokuuta 2004. Näin ollen
toimenpiteet ovat uutta tukea, josta olisi pitänyt EY:n
perustamissopimuksen 88 artiklan nojalla ilmoittaa ja
joka olisi pitänyt arvioida EY:n perustamissopimuksen
87 artiklan perusteella.

3. Tuen soveltuvuus yhteismarkkinoille

- (45) Koska on kyse tuesta rakenneuudistukseen, tuki soveltuu
yhteismarkkinoille, jos se täyttää valtiontuesta vaikeuk-
sissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistuk-
seksi annettujen yhteisön suuntaviivojen, jäljempänä
'suuntaviivat'⁽⁹⁾, ehdot.
- (46) Komissio on Slovenian huomautusten ja keräämiensä tie-
tojen perusteella tehnyt seuraavat päätelmät seikoista, joi-
den vuoksi muodollinen menettely on aloitettu.

3.1 Tukikelpoisuus

- (47) Komissio katsoo Slovenian toimittamien tietojen perus-
teella, että yrityksen 24–27 kohdassa kuvatut liiketoimet
osoittavat, että yritys todella oli tuen myöntämisaikahoh-
tana vaikeuksissa. Komissio toteaa erityisesti, että ongel-
mat olivat vuosina 2000–2004 kehityssuuntaus eivätkä
pelkästään poikkeuksellinen ilmiö vuonna 2003. Lisäksi
Slovenian viranomaiset ovat näyttäneet toteen, että yritys
ei olisi voinut yksin järjestellä uudelleen lyhytaikaisia vel-
kojaan. Tämä ei ole ristiriidassa sen kanssa, että yritys
onnistui saamaan jonkin verran jälleenrahoitusta myös
ilman tukea. Vaaditut vakuudet olivat kuitenkin suurem-
mat, eikä yritys olisi voinut saada vakuuksia koko jälleen-
rahoitettavalle summalle.

⁽⁷⁾ Ks. 2.1.2 ja 4.2 kohta komission tiedonannossa EY:n perustamis-
sopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta valtiontukiin takauksina,
EYVL C 71, 11.3.2000, s. 14.

⁽⁸⁾ Ks. päätös menettelyn aloittamisesta, alaviite 1, 20 kohta ja sitä
seuraavat kohdat.

⁽⁹⁾ Koska tuki on myönnetty toukokuussa 2004, sitä on arvioitava
vuoden 1999 suuntaviivojen eli valtiontuesta vaikeuksissa olevien
yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annettujen yhteisön
suuntaviivojen perusteella (EYVL C 288, 9.10.1999, s. 2).

(48) Komissio huomioi myös Slovenian selvitykset Novoles Stražan omistuksen luonteesta. Kun otetaan huomioon Novoles Stražan institutionaalisten omistajien passiivinen luonne ja vaatimattomat pääomaresurssit sekä muun omistuksen pirstaleisuus, komissio katsoo, että yritys ei olisi voinut saada tarvittuja varoja omilta osakkeenomistajiltaan. Samoista syistä ja ottaen huomioon, että yhdenkään yksittäisen omistajan osuus Novoles Stražan osakepääomasta ei ole enempää kuin 22 prosenttia, komissio katsoo myös, että Novoles Straža ei ole osa suurempaa yrityskonsernia.

(49) Näin ollen komissio katsoo, että Novoles Straža oli oikeutettu rakenneuudistustukeen.

3.2 Kannattavuuden palauttaminen

(50) Komissio totesi menettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä, että ei ollut selvää, miten Novoles Stražan rakenneuudistussuunnitelmalla voitaisiin palauttaa yrityksen pitkän aikavälin kannattavuus. Tämä liittyi lähinnä viisivuotisennusteeseen siitä, miten yritys kehittyisi rakenneuudistustoimenpiteiden seurauksena. Komissio huomautti, että Slovenia ei ollut esittänyt tietoja, joita komissio tarvitsee arvioidakseen sitä, miten yrityksen oletetaan todennäköisesti selviytyvän rakenneuudistussuunnitelman toteutuessa.

(51) Menettelyn kuluessa Slovenia on esittänyt 21 ja 22 kohdassa mainitut lisätiedot. Tiedot selvittävät riittävästi olettamuksen perustaa. Komissio toteaa, että Novoles Stražan oletettu myynnin kehitys oli ehkä liian optimistinen, sillä alalla koettiin vuosina 2005 ja 2006 kovaa kilpailua Kaukoidästä, mikä johti ylitarjontaan ja loi painetta alentaa hintoja. Ei ole kuitenkaan selvää, oliko tämä tieto käytettävissä jo vuoden 2004 alussa. Komissio totesi itsekin vuonna 2006, että vanerin tuotanto ja kulutus on viime vuosina kasvanut huomattavasti, ja joillekin vanerityypeille on kehitymässä vahvat vientimarkkinat⁽¹⁰⁾. Koska komissiolle ei ole esitetty päinvastaisia tietoja, joiden perusteella yritysten oletukset tai sen omat oletukset voitaisiin kyseenalaistaa, komissiolla ei ole perusteltua syytä kumota niitä. Näin ollen komissio katsoo, että ennusteiden toteutumista ei ole osoitettu epätodennäköiseksi, joten komission epäilyt ovat hälvenneet.

(52) Komissio totesi menettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä myös, että rakenneuudistussuunnitelma sisälsi useita sisäisiä toimenpiteitä, jotka toteutuessaan todennäköisesti kääntäisivät osaltaan yrityksen tilanteen parempaan päin. Komissio on tutkintansa aikana saanut tietää, että yritys ei ole toteuttanut kaikkia suunniteltuja raken-

neuudistustoimenpiteitä. Slovenian viranomaisten mukaan tämä johtui muun muassa valtiontuen saamisen viivästyisestä sekä myös ennustettua huonommasta liike toiminnan tuloksesta. Komissio toteaa tähän liittyen, että rakenneuudistussuunnitelman mukaan tekninen rakenneuudistus toteutetaan pääasiassa omin varoin. Rakenneuudistustoimenpiteiden puutteellista toteuttamista ei kuitenkaan voida pitää lähtökohtaisesti mitenkään ihmeellisenä ja on täysin mahdollista pitää sitä oikeutettuna, koska valtiontuki pitäisi itse asiassa rajoittaa mahdollisimman vähäiseen määrään. Tämä on perusteltua etenkin siksi, että kyseessä on jäsenvaltio, joka on sitoutunut tällaiseen suunnitelmaan⁽¹¹⁾ juuri ennen liittymistään. Komissio ei pidä rakenneuudistustoimenpiteiden puutteellista toteuttamista tässä tapauksessa riittävänä syynä epäillä rakenneuudistussuunnitelman toteutuskelppoisuutta. Komissio kuitenkin huomauttaa, että tuen myöntämisen ehtona on rakenneuudistussuunnitelman toteuttaminen kokonaisuudessaan (43 kohta) ja että toteutumista seurataan (46 kohta).

(53) Näin ollen komissio odottaa, että Slovenia toimittaa suuntaviivojen 46 kohdan mukaisesti vähintään kaksi kertomusta, vuotta 2007 koskevan tammikuun 2008 lopussa ja vuotta 2008 koskevan tammikuun lopussa 2009. Kertomuksissa on esitettävä tarkat tiedot yrityksen taloushallinnosta ja sen tekemistä investoinneista. Komissio haluaa huomauttaa, että vaikka yrityksen kannattavuus palautuisikin ilman kaikkien investointien toteuttamista, se voi joutua palauttamaan osan valtiontuesta, jos suunniteltuja investointeja ei ole toteutettu kokonaisuudessaan⁽¹²⁾.

3.3 Tuen rajaaminen välttämättömään

(54) Tuki on myös rajattu välttämättömään. Erityisesti komission epäilyt huomattavan oman osuuden olemassaolosta ovat hälvenneet. Suuntaviivojen 40 kohdan mukaan tuki on rajattava määrään, joka on ehdottomasti välttämätön kannattavuuden palauttamiseksi. Lisäksi tuensaajien odotetaan panostavan rakenneuudistussuunnitelmaan merkittävästi omia varojaan.

(55) Edellä 27 kohdassa esitetyt Slovenian viranomaisten selvitykset omasta osuudesta ovat tarpeeksi tarkkoja, joten komission on mahdollista tutkia, onko yritys toteuttanut tai aikooko se toteuttaa vuosina 2005–2008 huomattavan määrän liikeomaisuuden luovutuksia (30,5 prosenttia rakenneuudistuskustannuksista). Komissio on lisäksi todennut, että Novoles Straža on saanut ulkopuolista rahoitusta ilman tukea 8,5 prosenttia.

⁽¹¹⁾ Ks. suuntaviivojen 32 kohta. Suunnitelmaan sitouduttiin ennen liittymistä, mutta tuki myönnettiin sen jälkeen.

⁽¹²⁾ Ks. komission päätös, tehty 13 päivänä syyskuuta 2006 asiassa N 350/2006, MSO, EUVL C 280, 18.11.2006, s. 4.

- (56) Toisaalta komissio toistaa, että hankintamenojen jaksoituksia ei voida pitää omana osallistumisena, koska ne eivät tuo yrityksen käyttöön varoja. Lisäksi ne ovat riippuvaisia tulevasta liiketoiminnasta, jonka saatu valtiontuki mahdollistaa ⁽¹³⁾.
- (57) Näin ollen komissio toteaa, että oma osallistuminen on yhteensä 39 prosenttia, mitä voidaan pitää vuoden 1999 suuntaviivojen perusteella huomattavana ⁽¹⁴⁾.
- (58) Lisäksi tuki on rajattu määrään, joka on välttämätön kannattavuuden palauttamiseksi, sillä tuella katetaan lähinnä erääntyneitä lyhytaikaisia lainoja koskevia välittämiä jälleenrahoitustarpeita lisäämättä yrityksen maksuvalmiutta.

3.4 Vastasuoritteet

- (59) Suuntaviivojen 35 ja 36 kohdan mukaan kilpailijoihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset on pyrittävä poistamaan mahdollisimman laajasti. Suuntaviivojen 36 kohdan mukaan vastasuoritteita ei kuitenkaan tarvita, jos tuensaajan osuus merkityksellisistä markkinoista on vähäinen. Tällaisissa tapauksissa vastasuoritteet eivät ole ehtona sille, että tuen voidaan todeta soveltuvan yhteismarkkinoille.
- (60) Komissio ei kiistä Slovenian viranomaisten toteamusta, että Novoles Straža toimii useilla tuotemarkkinoilla: vanerin, tuolien ja muiden huonekalujen markkinoilla. Komissio toteaa vanerin osalta, että eräaseen yrityskeskittymään liittyvä markkinatutkimus on monella tapaa osoittanut, että erilaiset puusta tehdyt levyt, kuten vaneri, kova kuitulevy, päällystämätön ja päällystetty lastulevy, sisustuslaminaatti (HPL/CPL) ja huonekalu- ja rakennusteollisuuden käyttämät puupaneelit, kuuluvat eri tuotemarkkinoille ⁽¹⁵⁾.
- (61) Merkityksellisten markkinoiden määrittämiseksi Slovenia esitti komissiolle markkinatutkimuksen, josta käy

ilmi markkinaosuudet 25 jäsenvaltion EU:n merkityksellisillä tuotemarkkinoilla. Komissiolle ei ole syytä poiketa suuntaviivojen alaviitteessä 20 esitetystä olettamuksesta, jonka mukaan merkitykselliset markkinat muodostaa ETA. Komissio muistuttaa, että se on jo aiemmin tutkinut erään yrityskeskittymän yhteydessä ⁽¹⁶⁾ Euroopan puutuotemarkkinoita (erityisesti lastulevymarkkinoita) ja todennut, että merkitykselliset markkinat ovat kansallisia markkinoita laajemmat ja että markkinat ylittävät ainakin raja-alueilla valtioiden rajat. Merkittävä kaupankäynti rajan yli on tästä osoituksena. Komission omien asiantuntijoiden esittämien tietojen mukaan myös vanerilla käydään samanlaista kauppaa (myös Novoles Stražan liikevaihdosta suurin osa, 60 prosenttia, kertyy yhteisön alueelta). Lisäksi todettiin, että valtioiden rajat ylittävien alueellisten markkinoiden säde on lähes 1 000 kilometriä. Laajuus vaihtelee tuotteiden jalostusarvon mukaan niin, että päällystettyjen tuotteiden markkinat ovat laajemmat kuin päällystämättömien. Koska vanerilla on jo sinänsä korkea jalostusarvo ja vientiin menee lähinnä viilutettua vaneria, vanerin kuljetuskustannuksilla ei ole yhtä suurta merkitystä kuin lastulevyn kuljetuskustannuksilla (vielä selvemmin tämä pätee tuoleihin ja muihin vanerihuonekaluihin). Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että Novoles Stražan valmistamien tuotteiden merkitykselliset markkinat ovat ainakin merkittävä osa 25 jäsenvaltion EU:sta, ellei jopa koko ETA tai EU.

- (62) Koska Novoles Stražan osuus 25 jäsenvaltion EU:n markkinoista ei missään tapauksessa ole enempää kuin 0,13 prosenttia eikä se periaatteessa nousisi kuin kaksinkertaiseksi, jos maantieteelliset markkinat supistetaan puoleen, komissio katsoo, että markkinaosuus on edelleen alle 1 prosentin, mitä voidaan pitää vähäisenä ⁽¹⁷⁾, kun otetaan huomioon sekin, että markkinoilla on suuri määrä pieniä ja keskisuuria valmistajia. Näin ollen vastasuoritteita ei tarvita sen varmistamiseksi, että valtiontuki soveltuisi yhteismarkkinoille.

3.5 Muu tuki

- (63) Slovenia on toimittanut komissiolle riittävät tiedot muista yritykselle myönnettyistä tuista tuen ainutkertaisuuden arvioimiseksi. Suuntaviivojen 48 kohdassa ja sitä seuraavissa kohdissa esitetyn periaatteen mukaan komissio ei voi hyväksyä rakenneuudistustukea yritykselle, joka on jo aikaisemmin saanut sitä. Komissio katsoo, että sen on tämän periaatteen nojalla otettava huomioon kaikki rakenneuudistustuet, jotka on myönnetty käsiteltävänä olevaa tukea edeltävien kymmenen vuoden aikana, vaikka ensimmäinen valtiontuki olisi myönnetty ennen kuin tuen myöntänyt valtio on liittynyt EU:hun.

⁽¹³⁾ Näin todettiin myös 22 päivänä helmikuuta 2006 tehdyssä komission päätöksessä asiassa N 464/05 AB *Kauno*, EUVL C 270, 7.11.2006, s. 5, 17 kohta, ja myös vuoden 1999 suuntaviivojen perusteella kassavirran osalta komission päätöksessä asiassa C-19/2000, *TGI*, EYVL L 62, 5.3.2002, s. 30, 106 kohta, ja asiassa C-30/1998, *Wildauer Kurbelwelle*, EYVL L 287, 14.11.2000, s. 51, 52 kohta.

⁽¹⁴⁾ Ks. myös komission päätös asiassa C-39/2000, *Doppstadt*, EUVL L 108, 30.4.2003, s. 8, 74 kohta, ja komission päätös asiassa C-33/1998, *Babcock Wilcox*, EYVL L 67, 9.3.2002, s. 50.

⁽¹⁵⁾ Komission päätös, tehty 28 päivänä kesäkuuta 2006, asiassa N:o COMM/M.4165 – *Sonae Industria / Hornitex*, 11 kohta.

⁽¹⁶⁾ Komission päätös, tehty 28 päivänä kesäkuuta 2006, asiassa N:o COMM/M.4165 – *Sonae Industria / Hornitex*, 13 kohta.

⁽¹⁷⁾ Ainakin vuoden 1999 suuntaviivojen perusteella toisessa asiassa tehdyn päätöksen mukaan, ks. komission päätös asiassa C-3/2005, *FSO*, EUVL C 100, 26.4.2005, s. 2, 38 kohta ja sitä seuraavat kohdat.

(64) Komissio toteaa ensinnäkin, että yritykselle ei ole myönnetty aikaisemmin tukea rakenneuudistukseen. Komission epäilyt, jotka koskivat sitä, oliko vuonna 1999 myönnetty 18,1 miljoonan Slovenian tolarin (75 000 euroa) korkotuki rakenneuudistustukea, ovat hävinneet, sillä yrityksen luottoluokitus oli tuolloin A/B. Näin ollen ei voida katsoa, että yritys olisi ollut vaikeuksissa, eikä tukea voida pitää rakenneuudistustukena, joka merkitsisi tuen ainutkertaisuutta koskevan ehdon rikkomista.

(65) Lisäksi komissio ottaa huomioon Slovenian viranomaisien aikaisemmin toimittamissa tiedoissa olleet lyöntivirheet, jotka komissio oli toistanut päätöksessään menettelyn aloittamisesta. Tämä merkitsee, että kaikki menettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä tarkoitettu tuki on vähämerkityksistä tukea ⁽¹⁸⁾. Lisäksi Slovenian viranomaiset ovat ilmoittaneet, että kaikki tuki on myönnetty ennen jäsenyyttä muuhun kuin rakenneuudistukseen. Koska komissiolla ei ole toimivaltaa arvioida tukea ja koska se, että yritys oli vaikeuksissa, ei tarkoita, että tuki olisi vuoden 1999 ⁽¹⁹⁾ suuntaviivoissa tarkoitettua rakenneuudistustukea, mikään aikaisemmin myönnetty tuki ei vaikuta tuen ainutkertaisuutta koskevaan ehtoon.

VI PÄÄTELMÄT

(66) Edellä esitetyn perusteella komissio toteaa, että tarkasteltavana oleva tuki on rakenneuudistustukea, joka täyttää sovellettavien suuntaviivojen eli vuoden 1999 rakenneuudistussuuntaviivojen ehdot. Näin ollen komissio päätelee, että Novoles Stražalle myönnetty valtiontuki soveltuu yhteismarkkinoille, vaikka Slovenia on myöntänyt rakenneuudistustuen EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan vastaisesti,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Valtiontuki, jota Slovenia on myöntänyt Novoles Stražalle soveltuu yhteismarkkinoille EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan ja valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi vuonna 1999 annettujen yhteisön suuntaviivojen perusteella.

2 artikla

1. Rakenneuudistussuunnitelma on pantava kokonaisuudessaan täytäntöön. On toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että suunnitelma pannaan täytäntöön.

2. Suunnitelman täytäntöönpanoa on seurattava, ja Slovenian on toimitettava komissiolle tätä varten vuosikertomuksia. Vuotta 2007 koskeva yksityiskohtainen kertomus on esitettävä tammikuun 2008 lopussa ja vuotta 2008 koskeva yksityiskohtainen kertomus tammikuun lopussa 2009. Kertomuksiin on sisällytettävä tarkat tiedot yrityksen taloushallinnosta ja tehdyistä investoinneista.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu Slovenian tasavallalle.

Tehty Brysselissä 10 päivänä heinäkuuta 2007.

Komission puolesta

Neelie KROES

Komission jäsen

⁽¹⁸⁾ Ks. komission asetus (EY) N:o 69/2001, annettu 12 päivänä tammikuuta 2001, perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen, EYVL L 10, 13.1.2001, s. 30.

⁽¹⁹⁾ Vuoden 2004 suuntaviivojen 20 kohdan perusteella tilanne saattaa olla toinen.

KOMISSION PÄÄTÖS,
tehty 10 päivänä heinäkuuta 2007,
valtioneusta C 19/06 (ex NN 29/06), jota Slovenia on myöntänyt yritykselle Javor Pivka Lesna
Industrija d.d.

(tiedoksiannettu numerolla K(2007) 3227)

(Ainoastaan sloveeninkielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2008/91/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon sopimuksen Euroopan talousalueesta ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ⁽¹⁾,

sekä katsoo seuraavaa:

(3) Komissio ilmoitti Slovenialle 16 päivänä toukokuuta 2006 päivättyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa tukea koskeva, EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely.

(4) Komission päätös menettelyn aloittamisesta julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ⁽³⁾. Komissio on kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa tarkasteltavana olevasta tuesta.

(5) Komissio ei ole saanut huomautuksia asianomaisilta.

(6) Slovenia toimitti huomautuksensa 17 päivänä heinäkuuta 2006 päivättyllä kirjeellä. Komissio pyysi 23 päivänä helmikuuta 2007 päivättyllä kirjeellä (viite D/50797) lisätietoja, jotka toimitettiin 23 päivänä huhtikuuta 2007. Tämän lisäksi komission virkamiesten ja Slovenian viranomaisten välillä pidettiin kokous 28 päivänä kesäkuuta 2006.

I MENETTELY

(1) Komissio vastaanotti 1 päivänä joulukuuta 2004 kantelun, jossa väitettiin, että slovenialaiselle puutuote-yhtiölle Javor Pivka Lesna Industrija d.d., jäljempänä 'Javor Pivka', on myönnetty valtiontukea.

(2) Kantelu koski Javor Pivkaan kohdistuvia rahoitustoimenpiteitä, joista Slovenian hallitus teki 27 päivänä toukokuuta 2004 päätöksen valtioneusta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamista ja rakenneuudistusta varten annetun lain 21 pykälän nojalla. Lisäksi on käynyt ilmi, että toimenpiteistä ei ilmoitettu komissiolle siitä syystä, että Slovenian monialainen valtioneutan asiantuntijakomitea oli hyväksynyt sen 23 päivänä huhtikuuta 2004 eli ennen Slovenian jäsenyyttä. Koska tuen myöntämisaikakohta määritetään kuitenkin sen säädöksen perusteella, jolla toimivaltainen kansallinen elin myöntää tuen, komissio katsoo, että kyseinen toimenpide on uutta tukea, josta olisi pitänyt ilmoittaa EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan mukaisesti ja se olisi pitänyt arvioida EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan perusteella ⁽²⁾.

II YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS TUESTA

1. Tuensaaja

(7) Javor Pivka valmistaa puisia puolivalmisteita ja huonekaluja. Yrityksen kotipaikka on Sloveniassa Pivkan alueella, joka saa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a kohdassa tarkoitettua tukea. Vuonna 2003 yrityksellä oli noin 800 työntekijää. Sillä on neljä tytäryritystä, jotka se omistaa kokonaan.

(8) Yrityksen omistus jakautuu noin 1 264 osakkeenomistajan kesken. Yhdeksän sijoitusyhtiötä tai muuta oikeushenkilöä omistaa yrityksestä 60 prosenttia, ja loput 40 prosenttia jakaantuu 1 255 osakkeenomistajan kesken. Kukaan heistä ei omista yrityksestä yhtä prosenttia enempää ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ EUVL C 194, 18.8.2006, s. 26.

⁽²⁾ Päätöksessä menettelyn aloittamisesta (ks. alaviite 1) on menettelyn kulusta tarkempia tietoja, jotka pätevät myös tähän päätökseen.

⁽³⁾ Ks. alaviite 1.

⁽⁴⁾ Tilanne 30. tammikuuta 2004.

- (9) Tuen myöntämistä edeltävinä vuosina Javor Pivkalla oli taloudellisia vaikeuksia. Tärkeimmät liiketaloudelliset ja rahoitusindikaattorit on esitetty seuraavassa taulukossa:

Taulukko 1

Javor Pivkan taloudelliset indikaattorit

Indikaattori (tuhatta Slovenian tolaria) (*)	2000	2001	2002	2003
Nettomyyntitulot	8 114 374	7 884 954	8 174 323	8 124 711
Valmiiden tuotteiden varastot ja keskeneräisen tuotanto	867 609	1 030 323	894 302	1 121 632
Nettoliikevoitto	56 566	- 137 030	- 303 729	- 578 268
Kumulatiivinen voitto/tappio	56 566	- 80 464	- 384 193	- 962 461
Kassavirta	480 468	333 324	104 522	- 162 879

(*) Slovenian tolarit on muunnettu euroiksi vain tiedoksi. Ne perustuvat kurssiin 1 EUR = 240 SIT.

2. Rakenneuudistusohjelma

- (10) Huhtikuussa 2004 Javor Pivka esitti talousministeriölle vaikeuksiensa voittamiseksi rakenneuudistus-suunnitelman vuosiksi 2004–2008.
- (11) Yritys ilmoitti talousvaikeuksiensa johtuvan siitä, että sen kilpailukyky ei ollut riittävä vastaamaan kehitysmaiden halpatuontiin sen perinteisillä vientimarkkinoilla (erityisesti Saksassa ja Yhdysvalloissa). Javor Pivka totesi, että voidakseen vastata kilpailuun ja palauttaa kannattavuutensa sen täytyy lisätä tuottavuutta uudistamalla tekniikkaa ja karsimalla kustannuksia sekä asetettava tuottoisampaan markkinarakoon uusilla maantieteellisillä markkinoilla.
- (12) Rakenneuudistussuunnitelmaan sisältyi tätä varten seuraavat toimenpiteet:
- (13) *Tekniikkaan liittyvä rakenneuudistus:* Kyseessä on vanhentuneiden laitteiden ja tuotanto-ohjelmien täydellinen uusiminen. Tarkoituksena ei ollut kapasiteetin vaan tuottavuuden lisääminen ja asiakkaiden vaatimusten täyttäminen tuomalla markkinoille uusia tuotteita ja mukauttamalla tuotanto ympäristönormien mukaiseksi. Uusien tuotantolaitteiden oli määrä mahdollistaa yrityksen siirtyminen puolivalmisteista pidemmälle työstettyihin tuotteisiin, joiden jalostusarvo on suurempi (erityisesti vanerintuotannossa). Rakenneuudistussuunnitelman tämän osan kustannuksista 50 prosenttia oli määrä rahoittaa valtion takaamalla pankkilainoilla, loput 50 prosenttia Javor Pivkan omista varoista.
- (14) *Työntekijöihin liittyvä rakenneuudistus:* Tähän suunnitelman osaan kuului työntekijöiden vähentäminen noin sadalla (joilla on oikeus saada eroraha) ja jäljelle jääneiden 700 työntekijän kouluttaminen rakenneuudistusohjelman uusiin haasteisiin.
- (15) *Liiketoimintastrategian tarkistaminen:* Rakenneuudistussuunnitelmaan kuului myös mukautuminen kysynnän ja kilpailun muutoksiin yrityksen vanhoilla markkinoilla etsimällä uusia kannattavampia markkinarakoja uusilla markkinoilla (erityisesti Venäjän kalustemarkkinoilla ja Kaakkois-Euroopassa). Yrityksen tarkoituksena oli keskittyä tuotteissaan viimeistellympään vaneriin, rakennusteollisuuden käyttämään erikoisvaneriin ja huonekalualalla sairaaloissa ja vanhainkodeissa käytettäviin erikoistuo- leihin ja muihin vastaaviin tuotteisiin.
- (16) *Yrityksen organisaation rakenneuudistus:* Kannattavuuden palauttamiseksi on tarpeen organisoida yritys uudelleen (esim. tytäryhtiöiden yhdistäminen ja kustannusseurannan parantaminen keskittämällä myynti-, osto- ja taloushallintotoimintoja). Näistä toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset oli määrä kattaa kokonaan Javor Pivkan omista varoista.

- (17) *Rahoituksen uudelleenjärjestely*: Riittämättömän maksuvalmiuden vuoksi velat ja rahoituskustannukset olivat lisääntyneet. Rahoitusrakenteen uudistamisen tarkoituksena oli yrityksen rahoituslähteiden ja takaisinmaksuaikataulujen uudelleenjärjestely niin, että yrityksen senhetkinen ja pitkäaikainen maksukyky voidaan varmistaa. Tässä keskityttiin lainojen uudelleenjärjestelyyn, korkojen alentamiseen, takaisinmaksuaikojen pidentämiseen ja pääoman takaisinmaksun lykkäämiseen.

3. Rakennuudistuksen kustannukset ja niiden rahoittaminen

- (18) Rakennuudistuksen kustannusten rahoittaminen on esitetty seuraavassa taulukossa ⁽⁵⁾:

Taulukko 2

Rakennuudistuksen kustannukset ja rahoitus

Tarvittava summa (tuhatta SIT)	Omat varat	Tuet	Takaukset	Yht.
Rahoitukseen liittyvä rakennuudistus	400 000	0	0	400 000
Markkinoihin liittyvä rakennuudistus	496 000	0	0	496 000
Tekniikkaan liittyvä rakennuudistus	999 000	0	1 100 000	2 099 000
Työntekijöihin liittyvä rakennuudistus	219 750	382 250	0	602 000
Organisaatioon liittyvä rakennuudistus	4 900	0	0	4 900
Yhteensä	2 119 650	382 250	1 100 000	3 601 900

- (19) Valtion varoista tulevan tuen pääosuus muodostuu *valtion takauksesta* 1 100 000 000 Slovenian tolarin lainoille, joilla rahoitetaan Javor Pivkan rakennuudistus tekniikan osalta. Slovenian viranomaiset saivat takauksen vakuudeksi kiinnityksen Javor Pivkan omistuksessa olevaan omaisuuteen, jonka arvo vastaa takauksen kattamaa summaa eli 1 100 000 000:ta Slovenian tolarina (noin 4 584 000 euroa).
- (20) Tämän lisäksi myönnettiin 382 250 000 Slovenian tolarin (noin 1 592 000 euroa) *avustus* työntekijöihin liittyvän rakennuudistuksen kustannuksiin. Tuki kattaa erorahan irtisanotuille työntekijöille ja jäljelle jäävien työntekijöiden koulutuskustannukset.
- (21) Slovenian mukaan Javor Pivkan osuus rakennuudistuskustannuksista on 2 119 650 000 Slovenian tolarina (noin 8 832 000 euroa) eli 53,7 prosenttia.

4. Markkinatilanne

- (22) Javor Pivkan valmistamien tuotteiden markkinaosuus EU:n tasolla on seuraava (osuudet vuodelta 2003; CN tarkoittaa yhdistetyn tullitariffi- ja tilastonimikkeistön numeroa):
- a) Betonivalumuotit (CN 4418 40): 3,91 %
 - b) Vanerilevyt (CN 4412): 0,18 %
 - c) Viilut (CN 4408): 0,22 %
 - d) Puiset istuimet (CN 9401 61 + 9401 69 + 9401 90 30): 0,08 %

⁽⁵⁾ Slovenia on menettelyn kuluessa ilmoittanut, että rahoituksen uudelleenjärjestelyn kustannukset eivät kuulu rakennuudistusohjelmaan vaan ne katetaan markkinaehtoisin lainoin, jotka Javor Pivkalle myönnetään ilman minkäänlaista valtiontukea. Slovenia ei ollut sisällyttänyt kyseistä 400 000 000 Slovenian tolarin summaa rakennuudistusohjelman kustannuksiin. Komissio kuitenkin katsoo, että rahoituksen uudelleenjärjestely on olennainen ja välttämätön osa rakennuudistusohjelmaa, ja siksi siitä aiheutuvat kustannukset on sisällytettävä rakennuudistuskustannuksiin. Sen rahoittamista lainoin, jotka on myönnetty markkinaehdoin ilman tukea, on pidettävä Javor Pivkan omana rahoitusosuutena. Tässä taulukossa, kuten muuallakin päätöksessä, komissio on sisällyttänyt nämä summat rakennuudistuskustannuksiin ja ”omiin varoihin”.

- (23) Javor Pivkan tuotevalikoiman yhteenlaskettu markkinaosuus 25 jäsenvaltion EU:n markkinoista oli vuonna 2003 0,21 prosenttia.

III SYYT EY:N PERUSTAMISSOPIMUKSEN 88 ARTIKLAN 2 KOHDASSA TARKOITETUN MENETTELYN ALOITTAMISEEN

- (24) Kuten jo edellä todettiin, Slovenian viranomaiset eivät olleet ilmoittaneet Javor Pivkan hyväksi toteutetuista toimenpiteistä. Komissio selosti EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä aloittamista koskevassa, 16 päivänä toukokuuta 2006 päivätyssä kirjeessä, miksi kyseiset toimenpiteet ovat uutta tukea, josta pitää EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan nojalla ilmoittaa ja joka pitää arvioida EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan perusteella.

- (25) Lisäksi komissio epäili, soveltuuko tuki yhteismarkkinoille ja erityisesti onko se sopusoinnussa valtioneuvoston vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi vuonna 1999 annettujen yhteisön suuntaviivojen⁽⁶⁾, jäljempänä 'suuntaviivat', kanssa.

a) Komissio ei ollut varma, oliko Javor Pivka näiden suuntaviivojen nojalla oikeutettu rakenneuudistukseen. Erityisesti komissio epäili sitä, oliko yritys suuntaviivoissa tarkoitetuissa vaikeuksissa, sillä sen heikko menestys vuonna 2003 saattoi olla poikkeuksellista eikä jatkuva kehityssuuntaus. Komissiolle ei myöskään ollut selvää, oliko Javor Pivka osa suurempaa yrityskonsernia ja voisiko se saada tarvittavat varat omistajiltaan.

b) Ei ollut selvää, miten yritys palauttaisi pitkäaikaisen kannattavuutensa, sillä komissiolle ei ollut toimitettu riittäviä tietoja sen arvioimiseksi, miten yritys rakenneuudistussuunnitelmaa noudattaen tulevaisuudessa suoriutuu.

c) Ei ollut esitetty mitään markkina-analyysiä, jolla vastausotteiden puuttumista olisi voitu perustella.

d) Komissio epäili myös, oliko tuki rajattu ehdottoman välttämättömään, sillä ei ollut selvää, oliko Javor Pivka käyttänyt rakenneuudistukseen huomattavan osuuden omia varojaan ja mistä kyseiset omat varat tulisivat.

e) Komissio pyysi vielä tietoja kaikista muista tuista, joita Javor Pivkalle on vuonna 2004 myönnetty, jotta voidaan varmistaa, että se ei ollut saanut jo aiemmin pelastus- ja rakenneuudistustukea, sillä siinä tapauksessa tällaisen tuen myöntäminen uudelleen on suuntaviivojen 48–51 kohdassa esitetyn tuen ainutkertaisuusehdon perusteella kiellettyä.

IV SLOVENIAN HUOMAUTUKSET

- (26) Slovenia on muodollisen menettelyn kuluessa esittänyt seuraavat huomautukset.

1. Uusi tuki tai ennen jäsenyyttä myönnetty tuki

- (27) Slovenia korostaa, että tuen myöntämistä koskeva päätös, joka sitoi Slovenian valtiota, tehtiin monialaisen asiantuntijakomitean myönteisen lausunnon perusteella. Koska päätös tehtiin 6 päivänä huhtikuuta 2004 eli ennen Slovenian liittymistä Euroopan unioniin ja koska tuki ei ollut liittymisen jälkeen enää voimassa, Slovenia katsoi, että kyseessä on ennen liittymistä myönnetty tuki, johon ei sovelleta EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan ja 88 artiklan 3 kohdan määräyksiä.

2. Tukikelpoisuus

2.1 Vaikeuksissa olevan yrityksen käsite

- (28) Slovenia on osoittanut esittämällä muun muassa taulukossa 1 esitetyt suoritusindikaattorit, että Javor Pivka täytti useat vaikeuksissa olevan yrityksen tunnusmerkit ja että kyse ei ollut vain poikkeuksellisesta tilanteesta vuonna 2003 vaan kehityssuuntauksesta, joka on nähtävissä neljän vuoden ajalta (2000–2003).

- (29) Slovenia totesi, että Javor Pivka ei onnistunut lisäämään nettomyyntitulojaan kyseisenä aikana. Liiketoiminnan tulos oli vuotta 2000 lukuun ottamatta koko tuon ajan negatiivinen, ja tappiot kasvoivat vuosina 2001–2003. Vuonna 2003 tappiot olivat lähes puolet yrityksen osakepääomasta. Myynnin, oman pääoman ja varallisuuden tuotto oli negatiivinen ja heikkeni koko ajan vuodesta 2001 vuoteen 2003. Vapaa kassavirta liiketoiminnasta heikkeni tuona aikana ja oli vuonna 2003 negatiivinen. Negatiivinen suuntaus oli pahimmillaan, kun Javor Pivkaa uhkasi konkurssi vuonna 2003.

2.2 Javor Pivkan omistus

- (30) Slovenia on selostanut Javor Pivkan omistusrakennetta ja kommunistihallinnon loputtua käyttämänsä yksityistämismallin erityispiirteitä. Slovenian käyttämän mallin mukaan yrityksen pääomalla ei ollut yksityisiä tai julkisia yksilöitävissä olevia omistajia, vaan yrityksen pääoma kuului koko kansalle. Yksityistämisen prosessissa tämä abstrakti ajatus muutettiin selvemmiksi omistusrakenteiksi jakamalla kansalaisille omistustodistuksia. Nämä todistukset oli mahdollista vaihtaa yksityistettävien yritysten osakkeiksi.

⁽⁶⁾ Yhteisön suuntaviivat valtioneuvoston vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi, EYVL C 288, 9.10.1999, s. 2.

(31) Yksityistämässä oli tärkeä osa ns. valtuutetuilla sijoitusyhtiöillä (PID) ja hallintoyhtiöillä (DZU), jotka perustettiin, jotta yksityiset sijoittajat voisivat kerätä omistustodistuksiaan yhteen. PID:t vaihtoivat omistustodistukset yksityistettävien yritysten osakkeisiin, ja yksityiset sijoittajat saivat vaihdossa PID:n osakkeita eivätkä yksityistettävien yritysten osakkeita (PID toimi ikään kuin sijoitusrahaston tapaan).

(32) PID-yhtiöillä ei kuitenkaan ollut vapaasti käytettävissä olevia varoja (niiden sijoitusvaluutta olivat omistustodistukset) eikä asiantuntemusta ja kokemusta osallistua aktiivisesti yritysten johtamiseen. Näin ollen ne olivat passiivisia omistajia, jotka osallistuivat vähän tai ei lainkaan omistamiensa yritysten johtamiseen.

(33) Suuri osa Javor Pivkan omistuksesta on tällaisilla passiivisilla sijoittajilla (lähes 44 prosenttia osakepääomasta). Niillä ei ole sijoittaa tuoretta pääomaa yritykseen. Kun rakenneuudistusohjelmaa laadittiin, kaikkia institutionaalisia omistajia pyydettiin osallistumaan jälleenrahoitukseen, mutta yksikään ei vastannut. Toiset 40 prosenttia osakepääomasta jakautuu 1 255 pienosakkaan kesken, mikä tarkoittaa, että vähintään 80 prosenttia Javor Pivkan omistuksesta on passiivista.

3. Kannattavuuden palauttaminen

(34) Slovenian mukaan ennusteet Javor Pivkan liiketoiminnan sujumisesta rakenneuudistussuunnitelmaa noudattaen ja kannattavuuden palautumisesta perustuvat rakenneuudistussuunnitelmaan sisältyviin markkina-analyysihin, ennusteisiin myynnin kehittämisestä eri segmenteillä ja markkinatutkimukseen.

(35) Slovenia on toimittanut lisätietoja näiden ennusteiden luotettavuuden osoittamiseksi. Slovenia muun muassa ilmoitti tietolähteet, joihin ennusteet perustuvat, ja toimitti kutakin yrityksen tuotevalikoimaan kuuluvaa yksittäistä tuotetta koskevat myyntiennusteet vuosiksi 2004–2006.

4. Vastasuoritteet

(36) Slovenia on todennut, ettei vastasuoritteita tarvita, koska Javor Pivkan vähäisen markkinaosuuden vuoksi kilpailu ei vääristy. Lisäksi Slovenia on todennut, että vastasuoritteiden tarpeen arvioinnissa on otettava huomioon, että Javor Pivka sijaitsee alueella, jolle voidaan myöntää perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettua aluetukea (ks. suuntaviivojen 54 kohta).

5. Oma rahoitusosuus

(37) Slovenia on ilmoittanut, mistä tämän päätöksen 18 kohdan taulukossa esitetty Javor Pivkan oma osuus rakenneuudistukseen rahoitetaan. Varojen lähteet ovat seura-

vat: omaisuuden (rahoitusomaisuuden ja kiinteän omaisuuden) luovutuksista 958 427 170 Slovenian tolaria; 900 000 000 Slovenian tolaria markkinaehtoista pankkilainaa, johon ei sisälly tukea; loput omaisuuden hankintamenojen jaksotuksesta (vuosina 2004–2006 oletettavasti yhteensä 1 111 786 000 Slovenian tolaria).

6. Muu tuki

(38) Slovenia on ilmoittanut komissiolle, että Javor Pivkalle on myönnetty valtiontukea energiansäästötoimenpiteisiin. Tukea on myönnetty osana ohjelmaa, jolla edistetään uusiutuvien energialähteiden käyttöä, tehokasta energiankäyttöä ja sähkön ja lämmön yhteistuotantoa. Tuki myönnettiin 1 päivänä syyskuuta 2003, ja se maksettiin 19 päivänä helmikuuta 2004. Tiedon tueksi on esitetty asiakirjoja.

V TUEN ARVIOINTI

1. Onko tuki valtiontukea?

(39) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan mukaan jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, on yhteismarkkinoille soveltumatonta valtiontukea, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Poikkeuksen muodostaa tuki, jota voidaan myöntää EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 2 tai 3 kohdan nojalla.

(40) Komissio toteaa, että tuki on myönnetty valtion varoista yksittäiselle yritykselle. Myös yksittäisen yrityksen suosimisen kriteeri täyttyy. Etu, jonka avustuksen muodossa myönnetyn tuen saaja saa, on ilmeinen. Takauksesta saatava etu on ehkä vähemmän ilmeinen, koska Javor Pivka antoi takauksen vakuudeksi kiinnityksen. Slovenian viranomaiset ovat kuitenkin antaneet takauksen kiinnitysvakuutta vastaan suhteessa 1:1 (kiinnityksen arvo on yhtä suuri kuin takausmäärä). Kaupalliset lainanantajat olisivat nimittäin vaatineet kiinnitysvakuuden, joka olisi vähintään 2,5-kertainen. Javor Pivka ei olisi tuolloin pystynyt antamaan riittävää kiinnitystä vastaavan markkinaehtoisen lainan vakuudeksi. Takauksen vakuudeksi annettu kiinnitys koski koko Javor Pivkan silloista rasitteetonta omaisuutta. Näin ollen Slovenian viranomaisten antamalla takauksella suosittiin Javor Pivkaa, sillä yrityksen oli mahdollista saada suurempi laina kuin se olisi saanut sitä vakuutta vastaan, jonka se olisi pystynyt antamaan.

(41) Koska jalostetuilla puutuotteilla ja huonekaluilla käydään kauppaa Slovenian ja muiden jäsenvaltioiden kesken, toimenpide voi parantaa tuensaajan asemaa Sloveniassa ja EU:ssa suhteessa kilpailijoihin, mikä tarkoittaa, että tuki voi vääristää kilpailua ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

(42) Näin ollen komissio katsoo, että takaus ja avustus ovat EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

2. Onko tuki uutta tukea?

(43) Slovenian viranomaiset ovat epäilleet, onko komissio toimivaltainen arvioimaan tukea EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan perusteella, sillä tuki on myönnetty ennen Slovenian jäsenyyttä. Kuten komissio totesi päätöksessään menettelyn aloittamisesta, se, onko tuki toteutettu ennen vai jälkeen liittymisen, määräytyy sen perusteella, milloin säädös, jolla toimivaltaiset kansalliset viranomaiset sitoutuvat hyväksymään tuen, on annettu (7). Jos tällaista päätöstä ei ole tehty ennen liittymistä, kyseessä on uusi tuki, vaikka valtion sitoutuminen olisi ollut tiedossa ennen liittymistä.

(44) Komissio toteaa, että säädös, jolla toimivaltaiset kansalliset viranomaiset sitoutuivat hyväksymään tuen, ei tullut voimaan ennen liittymistä. Slovenian asianomaisten säännösten mukaan tuki myönnetään hallituksen päätöksellä toimivaltaisen ministeriön ehdotuksesta. Tuen myöntäminen edellyttää, että monialainen asiantuntijakomitea ja toimivaltainen ministeriö tekevät ensin päätöksensä, mutta ne eivät vielä merkitse tuen hyväksymistä. Lopullisen päätöksen tekee hallitus. Tässä tapauksessa hallituksen päätös tehtiin 27 päivänä toukokuuta 2004, kun Slovenia oli liittynyt Euroopan unioniin 1 päivänä toukokuuta 2004. Näin ollen toimenpiteet ovat uutta tukea, josta olisi pitänyt EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan nojalla ilmoittaa ja joka olisi pitänyt arvioida EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan perusteella.

3. Tuen soveltuvuus yhteismarkkinoille

(45) Koska käsiteltävänä oleva tuki on rakenneuudistustukea, se soveltuu yhteismarkkinoille, jos se täyttää suuntaviivojen ehdot.

(46) Komissio on Slovenian huomautusten ja keräämiensä tietojen perusteella tehnyt seuraavat päätelmät seikoista, joiden vuoksi muodollinen menettely on aloitettu.

3.1 Tukikelpoisuus

(47) Komissio katsoo Slovenian toimittamien tietojen perusteella, että Javor Pivkan II luvun 1 jaksossa kuvatut liiketoimet osoittavat, että yritys todella oli tuen myöntämisaikana vaikeuksissa. Komissio toteaa erityisesti, että

Javor Pivkan tappiot kasvoivat, liikevaihto pieneni ja kasvavirta väheni. Komissio toteaa lisäksi, että vaikeudet olivat vuosina 2000–2004 jatkuva kehityssuuntaus eivätkä pelkästään poikkeuksellinen ilmiö vuonna 2003.

(48) Komissio huomioi myös Slovenian selvitykset Javor Pivkan omistuksen luonteesta. Kun otetaan huomioon Javor Pivkan institutionaalisten omistajien passiivinen luonne ja vaatimattomat pääomaresurssit sekä muun omistuksen pirstaleisuus, komissio katsoo, että yritys ei olisi voinut saada tarvittuja varoja omilta osakkeenomistajiltaan. Samoista syistä ja ottaen huomioon, että yhdenkään yksittäisen omistajan osuus Javor Pivkan osakepääomasta ei ole enempää kuin 15 prosenttia, komissio katsoo myös, että Javor Pivka ei ole osa suurempaa yrityskonsernia.

(49) Näin ollen komissio katsoo, että Javor Pivka oli oikeutettu rakenneuudistustukeen.

3.2 Kannattavuuden palauttaminen

(50) Komissio totesi menettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä, että ei ollut selvää, miten Javor Pivkan rakenneuudistussuunnitelmalla voitaisiin palauttaa yrityksen pitkän aikavälin kannattavuus. Tämä liittyi lähinnä viisivuotisennusteeseen siitä, miten yritys kehittyisi rakenneuudistustoimenpiteiden seurauksena. Komissio huomautti, että Slovenia ei ollut esittänyt tietoja, joita komissio tarvitsee arvioidakseen sitä, miten Javor Pivkan oletetaan todennäköisesti selviytyvän rakenneuudistussuunnitelman toteutuessa.

(51) Menettelyn kuluessa Slovenia on esittänyt IV luvun 3 jaksossa mainitut lisätiedot. Tiedoista käy asianmukaisesti ilmi oletamusten perusta. Komissio toteaa, että Javor Pivkan oletettu myynnin kehitys oli ehkä liian optimistinen, sillä alalla koettiin vuosina 2005 ja 2006 kovaa kilpailua Kaukoidästä, mikä johti ylitarjontaan ja loi painetta alentaa hintoja. Ei ole kuitenkaan selvää, oliko tämä tieto käytettävissä jo vuoden 2004 alussa. Komissio totesi itsekin vuonna 2006, että vanerin tuotanto ja kulutus on viime vuosina kasvanut huomattavasti, ja joillekin vanerityypeille on kehittymässä vahvat vientimarkkinat (8). Koska komissiolle ei ole esitetty päinvastaisia tietoja, joiden perusteella yritysten oletukset tai sen omat oletukset voitaisiin kyseenalaistaa, komissiolla ei ole perusteltua syytä kiistää niitä. Näin ollen komissio katsoo, että vuonna 2004 tehtyjen ennusteiden toteutumista ei ole osoitettu epätodennäköiseksi, joten komission epäilyt ovat hälvenneet.

(7) Ks. päätös menettelyn aloittamisesta (alaviite 1) 19–20 kohta ja komission päätös asiassa C-3/2005, FSO, EUVL C 100, 26.4.2005, s. 2, 38 kohta ja sitä seuraavat kohdat.

(8) http://ec.europa.eu/enterprise/forest_based/tradeflows_en.html

3.3 Vastasuoritteet

- (52) Suuntaviivojen 35 ja 36 kohdan mukaan kilpailijoihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset on pyrittävä poistamaan mahdollisimman laajasti. Vastasuoritteita ei kuitenkaan tarvita, jos tuensaajan osuus merkityksellisistä markkinoista on vähäinen. Tällaisissa tapauksissa vastasuoritteet eivät ole ehtona sille, että tuen voidaan todeta soveltuvan yhteismarkkinoille.
- (53) Komissio toteaa, että Slovenian viranomaisten toimittamien tietojen mukaan Javor Pivka toimii useilla tuotemarkkinoilla (vanerilevyt, betonivalumuotit, viilut ja huonekalut, ks. tämän päätöksen 22 kohta). Komissio toteaa vanerin osalta ensinnäkin, että yrityskeskittymään liittyvä markkinatutkimus on monella tapaa osoittanut, että erilaiset puusta tehdyt levyt, kuten vaneri, kova kuitulevy, päällystämätön ja päällystetty lastulevy, sisustuslaminaatti (HPL/CPL) ja huonekalu- ja rakennusteollisuuden käyttämät puupaneelit, kuuluvat eri tuotemarkkinoille⁽⁹⁾.
- (54) Merkityksellisten markkinoiden määrittämiseksi Slovenia esitti komissiolle markkinatutkimuksen, josta käy ilmi markkinaosuudet 25 jäsenvaltion EU:n merkityksellisillä tuotemarkkinoilla. Komissiolle ei ole syytä poiketa suuntaviivojen alaviitteestä 20, jonka mukaan merkitykselliset markkinat muodostaa ETA. Komissio muistuttaa, että se on jo aiemmin tutkinut erään yrityskeskittymän yhteydessä⁽¹⁰⁾ Euroopan puutuotemarkkinoita (erityisesti lastulevymerkkinoita) ja todennut, että merkitykselliset markkinat ovat kansallisia markkinoita laajemmat ja että markkinat ylittävät ainakin raja-alueilla valtioiden rajat. Merkittävä kaupankäynti rajan yli on tästä osoituksena. Kuten käy ilmi Slovenian esittämistä tiedoista, jotka komission omat asiantuntijat ovat vahvistaneet, myös vanerilla käydään rajojen yli kauppaa (tämän vahvistaa sekin, että Javor Pivkan liikevaihdosta suurin osa, 55 prosenttia, tulee viennistä yhteisön sisällä). Lisäksi todettiin, että valtioiden rajat ylittävien alueellisten markkinoiden säde on lähes 1 000 kilometriä. Laajuus vaihtelee tuotteiden jalostusarvon mukaan niin, että päällystettyjä tuotteita myydään kauemmas kuin päällystämättömiä. Koska vanerilla on jo sinänsä korkeampi jalostusarvo ja vientiin menee lähinnä vaneria, vanerin kuljetuskustannuksilla ei ole yhtä suurta merkitystä kuin lastulevyn kuljetuskustannuksilla (vielä selvemmin tämä pätee istuimiin ja muihin vanerihuonekaluihin). Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että Javor Pivkan valmistamien tuotteiden merkitykselliset markkinat ovat ainakin merkittävä osa 25 jäsenvaltion EU:sta, ellei jopa koko ETA tai EU.
- (55) Koska Javor Pivkan koko tuotevalikoiman osuus 25 jäsenvaltion EU:n markkinoista on 0,21 prosenttia (vuonna 2003) – kuten II luvun 4 jaksossa kerrotaan – eikä se periaatteessa nousisi kuin kaksinkertaiseksi, jos maantieteelliset markkinat supistetaan puoleen, komissio katsoo, että markkinaosuus on edelleen alle 1 prosentin, mitä voidaan pitää vähäisenä⁽¹¹⁾, kun otetaan huomioon sekin, että markkinoilla on suuri määrä pieniä ja keskiuuria valmistajia. Koska tämä päätös perustuu vuoden 1999 suuntaviivoihin, vastasuoritteita ei näin ollen tarvita sen varmistamiseksi, että valtiontuki soveltuisi yhteismarkkinoille.
- 3.4 Tuen rajaaminen välttämättömään
- (56) Suuntaviivojen 40 kohdan mukaan tuki on rajattava määrään, joka on ehdottomasti välttämätön rakenneuudistuksen toteuttamiseksi, ja tuensaajien on osallistuttava rakenneuudistussuunnitelman toteuttamiseen omilla varoillaan ”myös myymällä omaisuuseriä, jotka eivät ole välttämättömiä yrityksen elinkelpoisuuden kannalta, tai markkinaehtoisella ulkoisella rahoituksella”.
- (57) Javor Pivkan oma osuus rakenneuudistukseen on esitetty edellä IV luvun 5 jaksossa. Aluksi on todettava, että komissio ei voi pitää hankintamenojen jaksotuksia todellisenä omana rahoitusosuutena⁽¹²⁾, koska ne eivät tuo yrityksen käyttöön varoja. Lisäksi ne ovat riippuvaisia tulevasta liiketoiminnasta, jonka saatu valtiontuki mahdollistaa⁽¹³⁾. Tästä lähteestä mahdollisesti saatavia varoja ei ole näin ollen mahdollista ottaa huomioon laskettaessa Javor Pivkan omaa osallistumista.
- (58) Toisaalta näyttää siltä, että liikeomaisuudella, jonka Javor Pivka on myynyt, ei ole sen selviytymisen kannalta olennaista merkitystä, ja näin ollen myyntitulot käyvät omasta osuudesta. Niin käyvät myös varat, jotka on lainattu pankista markkinaehdoin ilman tukea. Näistä lähteistä tulevat varat ovat yhteensä 2 119 650 000 Slovenian tolaria, ja komissio laskee ne Javor Pivkan omaksi osallistumiseksi rakenneuudistukseen.

⁽⁹⁾ Komission päätös, tehty 28 päivänä kesäkuuta 2006, asiassa N:o COMM/M.4165 – *Sonae Industria / Hornitex*, 11 kohta.

⁽¹⁰⁾ Komission päätös, tehty 28 päivänä kesäkuuta 2006, asiassa N:o COMM/M.4165 – *Sonae Industria / Hornitex*.

⁽¹¹⁾ Ainakin vuoden 1999 suuntaviivojen perusteella toisessa asiassa tehdyn päätöksen mukaan, ks. komission päätös asiassa C-3/2005, FSO, EUVL C 100, 26.4.2005, s. 2, 38 kohta ja sitä seuraavat kohdat.

⁽¹²⁾ Komission päätös, tehty 22.2.2006, asiassa N464/05, AB *Kauno*, EUVL C 270, 7.11.2006, s. 5, 17 kohta.

⁽¹³⁾ Tämä on vahvistettu kassavirran osalta komission päätöksessä asiassa C 19/2000, TGI, EUVL L 62, 5.3.2002, s. 30, 106 kohta, ja asiassa C 30/1998, *Wildauer Kurbelwelle*, EUVL L 287, 14.11.2000, s. 51, 52 kohta sekä vuoden 2004 suuntaviivojen perusteella asiassa AB *Kauno* (ks. alaviite 12).

(59) Oma rahoitusosuus rakenneuudistuksen kokonaiskustannuksista on 45,5 prosenttia, mitä voidaan suuntaviivojen perusteella pitää huomattavana osuutena ⁽¹⁴⁾. Vaikuttaa siltä, että tuki on rajattu määrään, joka on ehdottomasti välttämätön, sillä se on rajattu niiden lisävarojen turvaamiseen, jotka tarvitaan tekniikkaan ja henkilöstöön liittyvään rakenneuudistukseen, eikä se tuo yritykselle ylimääristä maksuvalmiutta.

3.5 Muu tuki

(60) Suuntaviivojen 48–51 kohdassa esitetyn tuen ainutkertaisuusehdon perusteella komissio ei voi hyväksyä tukea sellaisen yrityksen rakenneuudistukseen, joka on jo aiemmin saanut rakenneuudistustukea. Komissio katsoo, että sen on tämän periaatteen mukaisesti otettava huomioon kaikki rakenneuudistustuki, jota on myönnetty tarkasteltavana olevan tuen myöntämistä edeltävien 10 vuoden aikana, vaikka ensimmäinen valtiontuki olisi myönnetty ennen tuen myöntäneen jäsenvaltion liittymistä EU:hun. Muulla kuin rakenneuudistukseen myönnetyllä tuella ei ole tässä merkitystä.

(61) Slovenia on osoittanut, että kyseinen tuki oli tarkoitettu edistämään energiansäästöä ympäristön suojelemiseksi. Komissiolla ei ole mitään syytä kyseenalaistaa tätä tietoa. Näin ollen komissio katsoo, että tukea ei ole myönnetty rakenneuudistukseen eikä siihen näin ollen sovelleta tuen ainutkertaisuuden periaatetta.

4. Lisähuomautuksia

(62) Tutinnan aikana on käynyt ilmi, että rakenneuudistussuunnitelman toteuttaminen on viivästynyt ja että joitakin tekniikkaan liittyvän rakenneuudistuksen osia ei ole toteutettu suunnitelman mukaisesti. Ei vaikuta siltä, että nämä rakenneuudistussuunnitelman ongelmat olisivat olleet tiedossa tukea myönnettäessä, eikä niiden perusteella voida näin ollen kyseenalaistaa mahdollisuuksia palauttaa Javor Pivkan kannattavuus suunnitelman avulla. Komissio kuitenkin huomauttaa, että tuen myöntämisen ehtona on rakenneuudistussuunnitelman toteuttaminen kokonaisuudessaan (suuntaviivojen 43 kohta) ja että toteutumista seurataan (suuntaviivojen 45 kohta).

(63) Näin ollen komissio odottaa, että Slovenia toimittaa suuntaviivojen 46 kohdan mukaisesti vähintään kaksi kertomusta, vuotta 2007 koskevan tammikuun 2008 lopussa ja vuotta 2008 koskevan tammikuun lopussa 2009. Kertomuksissa on esitettävä tarkat tiedot yrityksen taloushallinnosta ja sen tekemistä investoinneista. Komissio korostaa, että jos yritys ei toteuta kaikkia rakenneu-

distussuunnitelman investointeja, se voi joutua palauttamaan osan valtiontuesta, vaikka sen kannattavuus olisikin palautunut ⁽¹⁵⁾.

VI PÄÄTELMÄT

(64) Edellä esitetyn perusteella komissio toteaa, että tarkasteltavana oleva tuki on rakenneuudistustukea, joka täyttää sovellettavien suuntaviivojen eli vuoden 1999 pelastus- ja rakenneuudistussuuntaviivojen ehdot. Näin ollen komissio katsoo, että valtiontuki soveltuu yhteismarkkinoille, vaikka Slovenia on myöntänyt sitä Javor Pivkan rakenneuudistukseen perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan vastaisesti,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Valtiontuki, jota Slovenia on myöntänyt Javor Pivkalle, soveltuu yhteismarkkinoille EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan ja valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi vuonna 1999 annettujen yhteisön suuntaviivojen perusteella.

2 artikla

1. Rakenneuudistussuunnitelma on pantava kokonaisuudessaan täytäntöön. On toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että suunnitelma pannaan täytäntöön.

2. Suunnitelman täytäntöönpanoa on seurattava, ja Slovenian on toimitettava komissiolle tätä varten vuosikertomuksia. Vuotta 2007 koskeva yksityiskohtainen kertomus on esitettävä tammikuun 2008 lopussa ja vuotta 2008 koskeva yksityiskohtainen kertomus tammikuun 2009 lopussa. Kertomuksiin on sisällytettävä tarkat tiedot yrityksen taloushallinnosta ja tehdyistä investoinneista.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu Slovenian tasavallalle.

Tehty Brysselissä 10 päivänä heinäkuuta 2007.

Komission puolesta

Neelie KROES

Komission jäsen

⁽¹⁴⁾ Ks. komission päätös asiassa C 39/2000, *Doppstadt*, EUVL L 108, 30.4.2003, s. 8, 74 kohta, ja komission päätös asiassa C 33/1998, *Babcock Wilcox*, EUVL L 67, 9.3.2002, s. 50.

⁽¹⁵⁾ Ks. komission päätös, tehty 13 päivänä syyskuuta 2006 asiassa N 350/06, *MSO*, EUVL C 280, 18.11.2006.

KOMISSION PÄÄTÖS,**tehty 10 päivänä heinäkuuta 2007,****Italian valtion Sardinian merenkulkualan hyväksi toteuttamasta tukijärjestelmästä C 23/96 (NN 181/95) ja C 71/97 (N 144/97)**

(tiedoksiannettu numerolla K(2007) 3257)

(Ainoastaan italiankielinen teksti on todistusvoimainen)**(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

(2008/92/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

- (1) Komissio ilmoitti 24 päivänä kesäkuuta 1996 päivätyllä kirjeellä ⁽¹⁾ Italian viranomaisille päätöksestään aloittaa EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa (entisessä 93 artiklan 2 kohdassa) määrätty menettely liittyen laittomaan tukijärjestelmään, jonka Sardinian alue oli toteuttanut sellaisten laivayhtiöiden hyväksi, jotka haluavat rakentaa, hankkia, muuntaa tai korjata aluksia (jäljempänä 'alkuperäinen tukijärjestelmä').
- (2) Menettelyn aloittamisen jälkeen Italian hallitus toimitti omat huomautuksensa komissiolle 31 päivänä lokakuuta 1996 päivätyllä kirjeellä (DG VII–Liikenne A/23443). Sardinian alueen viranomaiset toimittivat huomautuksensa 11 päivänä lokakuuta 1996 (DG VII–Liikenne A/21870) ja 22 päivänä tammikuuta 1997 päivätyillä kirjeillä. Muut jäsenvaltiot sen enempää kuin kolmannet osapuolet eivät esittäneet huomautuksia määräajassa, joka oli yksi kuukausi menettelyn aloittamista koskevan päätöksen julkaisemisesta. On kuitenkin mainittava, että eräät kolmannet osapuolet ovat esittäneet huomautuksia kyseisen määräajan jälkeen.
- (3) Komissio teki 21 päivänä lokakuuta 1997 päätöksen 98/95/EY, jonka mukaan kyseinen tukijärjestely ei sovellu

yhteismarkkinoille ⁽²⁾. Päätös annettiin tiedoksi Italian viranomaisille 12 päivänä marraskuuta 1997 (SG (97) D/9375).

- (4) Komissio ilmoitti 14 päivänä marraskuuta 1997 päivätyllä kirjeellä Italian viranomaisille päätöksestään aloittaa EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa (entisessä 93 artiklan 2 kohdassa) määrätty menettely liittyen 15 päivänä helmikuuta 1996 annettuun Sardinian aluelakiin N:o 9, jolla muutetaan laivayhtiöiden hyväksi toteutettua alkuperäistä tukijärjestelyä ⁽³⁾. Italian viranomaiset esittivät huomautuksensa 16 päivänä helmikuuta 1998 (DG VII–Liikenne A/1221) ja 23 päivänä joulukuuta 1997 (DG VII–Liikenne A/144). Muut jäsenvaltiot sen enempää kuin kolmannet osapuolet eivät esittäneet huomautuksia määräajassa, joka oli yksi kuukausi menettelyn aloittamista koskevan päätöksen julkaisemisesta.
- (5) Euroopan yhteisöjen tuomioistuin kumosi päätöksen 98/95/EY 19 päivänä lokakuuta 2000 antamallaan tuomiolla (tuomio asiassa *Italian tasavalta ja Sardegna Lines – Servizi Marittimi della Sardegna S.p.A. vastaan Euroopan yhteisöjen komissio*, yhdistetyt asiat C-15/98 ja C-105/99) ⁽⁴⁾. Kumoamisen syynä oli, ettei päätöksessä 98/95/EY ollut riittävästi perusteltu vaikutuksia yhteisön sisäiseen kauppaan.
- (6) Komission 23 päivänä marraskuuta 2006 toimittamaan kirjeeseen (D 2006 224962), jossa se pyysi tietoja Italian viranomaisilta, saatiin vastaus sähköpostitse 8 päivänä maaliskuuta 2007 (TRENA/26193).

2. TOIMENPITEEN KUVAUS**2.1 Tukijärjestely**

- (7) Komissio sai vuonna 1993 tehdyn valituksen myötä tiedon tukijärjestelmästä, jonka Sardinian alue oli toteuttanut sellaisten laivayhtiöiden hyväksi, jotka haluavat rakentaa, hankkia, muuntaa tai korjata aluksia. Kyse oli erityisesti tavanomaista edullisemmin ehdoin myönnettystä laina- ja leasingosopimuksista, jotka oli alun perin määrää myöntää ainoastaan sellaisille yhtiöille, joiden päätoimipaikka, verotuskotipaikka ja rekisteröintipaikka olivat Sardinian alueella.

⁽¹⁾ C 23/96 (NN 181/95), EYVL C 368, 6.12.1996, s. 2.⁽²⁾ EYVL L 20, 27.1.1998, s. 30.⁽³⁾ C 71/97 (NN 144/97), EYVL C 386, 20.12.1997.⁽⁴⁾ Kok. 2000, s. I-08855.

15 päivänä toukokuuta 1951 annettu aluelaki N:o 20 sellaisena kuin se on muutettuna 11 heinäkuuta 1954 annetulla lailla N:o 15

- (8) Kyseinen tukijärjestely luotiin 15 päivänä toukokuuta 1951 annetulla Sardinian aluelaila N:o 20 (jäljempänä 'laki 20/1951'), jota on myöhemmin muutettu 11 päivänä heinäkuuta 1954 annetulla aluelaila N:o 15 (jäljempänä 'laki 15/1954') ja 4 päivänä kesäkuuta 1988 annetulla aluelaila N:o 11 (jäljempänä 'laki 11/1988'). Laissa 20/1951, sellaisena kuin se on muutettuna lailla 15/1954, säädettiin rahastosta, josta oli määrä myöntää lainoja laivayhtiöille, joilla oli aie rakentaa, hankkia, muuntaa tai korjata aluksia. Lainoja oli tarkoitus myöntää ainoastaan sellaisille yhtiöille, joiden päätoimipaikka, verotuskotipaikka ja rekisteröintipaikka olivat Sardinian alueella.
- (9) Lain 20/1951 mukaan lainojen suuruus ei voinut olla yli 20 prosenttia rakennus-, muuntamis- tai korjaustöiden investoinneista niissä tapauksissa, joissa hakija oli jo saanut kyseisiä töitä varten tukea tuolloin voimassa olleen kansallisen lainsäädännön nojalla. Sen sijaan tapauksissa, joissa hakija ei ollut saanut tukea kansallisen lainsäädännön nojalla, lainojen enimmäissuuruus oli 60 prosenttia investoinneista.
- (10) Lain 20/1951 mukaan korot, palkkiot ja muut lainan sivukulut olivat vuodessa enintään 4,5 % lainan pääomasta, jos lainan saanut yhtiö oli jo saanut tukea kansallisen lainsäädännön nojalla, ja kaikissa muissa tapauksissa enintään 3,5 % (koronalennus keskimäärin 10–12 prosenttiyksikköä). Pääoma oli määrä maksaa takaisin enintään 12 vuosieränä alkaen kolmannesta vuodesta sen jälkeen, kun alus, jota varten laina oli myönnetty, oli otettu käyttöön.

11 kesäkuuta 1988 annettu aluelaki N:o 11

- (11) Lain 11/1988 99 ja 100 §:llä tehtiin merkittäviä muutoksia tukijärjestelyyn, mutta muutoksista ei ilmoitettu komissiolle. Tukijärjestelmä muodosti siis muutetussa muodossaan ilmoittamattoman tuen.
- (12) Lain 20/1951 mukaisiin ehtoihin, joiden mukaisesti tukea voitiin myöntää yhtiöille, oli lisätty seuraavat ehdot:

"a) yrityksen päätoimipaikka, keskushallinto ja meriliikenne-toiminta ja, soveltuvin tapauksissa, tärkeimmät varastot ja varikot sekä yrityksen toimintaa tukevat laitteet sijaitsevat pysyvästi jossakin alueen satamassa;

- b) kaikki yrityksen omistamat alukset on ilmoitettu rekisteriin alueen satamissa;
- c) yritys käyttää alueen satamia liikennetoimintansa keskuspaikkana ja pitää niitä kyseiseen toimintaan liittyvinä tavanomaisina käyntisataminaan, ja mahdollisen säännöllisen liikenteen päätesatamana tai säännöllisenä käyntisatamana on oltava yksi tai useampi alueen satamista;
- d) yritys sitoutuu teettämään kunnostustöitä alueen satamissa, mikäli Sardinian telakoilla on tarvittava toimintakapasiteetti eikä tölle ole force majeure -esteitä, pakollisista leasingsopimuksen ehdoista johtuvia esteitä tai ilmeisiä taloudellisia tai ajallisia esteitä;
- e) yritys velvoitetaan kokoamaan bruttovetoisuudeltaan yli 250 tonnin aluksia varten erityismiehitys, joka kattaa kaikki tukihakemuksen kohteena olevan aluksen miehityksessä tarvittavat miehistöluokat ja johon kuuluu ainoastaan rekisteröintipaikan yleiseen merimiesluetteloon merkityjä miehistön jäseniä, sekä palkkaamaan kyseisistä luetteloista koko tarvittava yleinen ja erityinen miehistö, ainoana rajoittavina tekijöinä miehistön palkkaamista koskevat kansalliset säännökset".
- (13) Laissa 11/1988 Sardinian viranomaisille annettiin myös mahdollisuus myöntää avustusta leasingsopimusten kuluihin, jos laivayhtiö käytti lainan sijaan leasingsopimusta. Avustus on yhtä suuri kuin lainasta aiheutuvien, Italian laivayhtiöihin sovellettavan kaupallisen viitekoron mukaan laskettavien tosiasiallisten lainakustannusten sekä saman summan lainaamisesta aiheutuvien, 5 prosentin korolla laskettavien lainakustannusten välinen erotus (erotus vastaa noin 10 prosenttiyksikön keskimääräistä koronalennusta).
- (14) Sopimuksen päättyessä leasingoikeuden haltija voi hankkia omistukseensa alukset, joita varten avustusta on maksettu, yhtä prosenttia ostohinnasta vastaavalla hinnalla. Italian viranomaisten toimittamien tietojen mukaan (kirje 5.6.1988 ja vastaus 1.7.1998) lain 11/1988 nojalla ei ollut allekirjoitettu yhtäkään leasingsopimusta.
- (15) Komission hallussa olevien tietojen mukaan alkuperäisen tukijärjestelmän voimaantulon jälkeen lainoja on myönnetty yhteensä 12 697 450 000 Italian liiran (noin 6,5 milj. euron) arvosta. Komission hallussa olevien tietojen mukaan viimeinen rahoituspäätös tehtiin joulukuussa 1991.

- (16) Italian viranomaiset ilmoittavat viimeksi toimittamassaan 8 päivänä maaliskuuta 2007 päivätyssä kirjeessä, että lain 11/1988 nojalla myönnetyn rahoituksen tarkoituksena oli bruttovetoisuudeltaan 24–138 tonnin alusten hankkiminen. Italian viranomaisten mukaan kyseiset alukset oli tarkoitettu pääasiassa rannikkoliikenteeseen markkinoilla, joita ei tuolloin ollut vielä avattu kilpailulle.

2.2 Alkuperäisestä tukijärjestelmästä esitetyt epäilykset menettelyssä C 23/96

- (17) Aloittaessaan menettelyn 24 päivänä kesäkuuta 1996 komissio totesi hallussaan olevien tietojen perusteella vakavasti epäilevänsä tuen soveltuvuutta yhteismarkkinoille seuraavista syistä:

- tukijärjestelmä sisälsi määräyksiä, joihin liittyi kansalaisuuteen perustuvaa syrjintää, koska tuensaajaryitykset muun muassa velvoitettiin tuen ehtona palkkaamaan aluksiinsa sardinialaista miehistöä,
- järjestelmä oli sijoittautumisvapauden periaatteen vastainen, koska tuen saamisen ehtona oli muun muassa, että tuensaajaryitysten päätoimipaikka oli Sardiniaassa,
- järjestelmä sisälsi tukea alusinvestointien edistämiseksi sellaisin säännöin, että se vaaransi yhteisön sääntöjen noudattamisen.

2.3 Tukijärjestelmä sellaisena kuin se on muutettuna 15 päivänä helmikuuta 1996 annetulla lailla N:o 9

- (18) Saattaakseen lain 20/1951 yhteisön oikeuden ja asiaa koskevien direktiivien mukaiseksi alueelliset viranomaiset muuttivat tukijärjestelmää 15 päivänä helmikuuta 1996 annetulla aluelailalla N:o 9 (jäljempänä 'laki 9/1996') seuraavasti:

- a) kohdat, joilla liikenteenharjoittajia syrjitään kansalaisuuden perusteella, on poistettu;
- b) tuelle on asetettu uusi ehto, jonka mukaan etusijalle asetetaan innovatiiviset, kehittyneitä teknologioita hyödyntävät kuljetusmuodot;
- c) tukeen on tehty teknisiä muutoksia: laina- tai leasing-sopimusten kesto ei saanut ylittää kahtatoista vuotta eikä niiden suuruus saanut olla yli 70 % arvioituista

kustannuksista, joiden aluskohtainen yläraja oli 40 miljardia Italian liiraa (n. 20 miljoonaa euroa); tuki myönnettiin korkotukena, joka on samansuuruinen kuin niiden lainakustannusten välinen erotus, jotka aiheutuvat koron ollessa toisaalta Italian merenkulun alalle myönnettävien lainojen viitekorko ja toisaalta 36 % kyseisestä viitekorosta;

- d) käyttöön on otettu järjestelmä, jolla varmistetaan, että tukea ei myönnetä kahteen kertaan (sekä keskus- että alueviranomaisten toimesta) samaa laina- tai leasing-sopimusta varten.

2.4 Menettelyssä C 71/97 esitetyt epäilykset

- (19) Komissio otti 14 päivänä marraskuuta 1997 tekemässään päätöksessä huomioon sen, ettei ilmoitettu tukijärjestelmä enää sisältänyt kansalaisuussyrjintään johtavia (erityisesti sijoittautumisoikeuden vastaisia) sääntöjä, mutta toi esille vakavia epäilyksiä muutosten soveltuvuudesta yhteismarkkinoille seuraavista syistä:

- tuolloin voimassa olleiden laivanrakennusteollisuutta koskeneiden yhteisön sääntöjen ⁽⁵⁾ kanssa saattoi syntyä ristiriitoja,
- tukijärjestelmä oli tuolloin voimassa olleiden meriliikenteen valtiontukea koskevien yhteisön suuntaviivojen ⁽⁶⁾ vastainen,
- tukijärjestelmä sisälsi laitonta toimintatukea (alusten hankkimiseen myönnettävä pehmeäehtoinen rahoitusleasing).

2.5 Komission päätös 98/95/EY

- (20) Ottamatta kantaa myöhemmin tehtyihin muutoksiin komissio katsoi päätöksessään 98/95/EY, että alkuperäisessä tukijärjestelmässä myönnetty tuet olivat valtiontukea, koska: a) "tukea saavat yritykset vapautuvat rahoituksellisesta rasitteesta, joka niihin tavallisesti kohdistuisi (tavanomainen kaupallinen korkokanta ja muut laina- ja leasing-sopimuksiin liittyvät maksut); b) tämä rasite maksetaan valtion varoista (Sardinian viranomaiset); c) tuki on valikoivaa (se on suunnattu vain laivaliikenteelle); d) tuki vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan".

⁽⁵⁾ Neuvoston direktiivi 90/684/ETY, annettu 21 päivänä joulukuuta 1990, laivanrakennusteollisuudelle myönnettävästä tuesta (EYVL L 380, 31.12.1990) ja neuvoston asetus (EY) N:o 3094/95, annettu 22 päivänä joulukuuta 1995, laivanrakennusteollisuudelle myönnettävästä tuesta (EYVL L 332, 30.12.1995), sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 1904/96 (EYVL L 251, 3.10.1996).

⁽⁶⁾ Yhteisössä rekisteröityjen alusten käyttöön liittyvät rahoitus- ja verotoimenpiteet (SEC(89) 921 lopullinen, 3.8.1989) ja yhteisön suuntaviivat meriliikenteen valtion tuelle (EYVL C 205, 5.7.1997).

- (21) Kohdan d osalta menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä huomautettiin, että ”yli 90 prosenttia Sardiniaan menevistä jäsenvaltioiden tuotteista kuljetetaan meritse ja että yli 90 prosenttia jäsenvaltioihin tulevista Sardiasta peräisin olevista tuotteista kuljetetaan samalla tavoin. Lisäksi huomautettiin, että laivayhtiöt hoitavat 65 prosenttia yhteisön ja Sardinian välisestä turistiliikenteestä (matkustajat ja autot).” Komissio totesi myös, että Italian viranomaiset eivät huomautuksissaan kiistäneet edellä mainittuja lukuja eivätkä tukijärjestelmän luokittelua 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi.
- (22) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoi seuraavaa:
- a) lain 11/1988 nojalla myönnetty taloudellinen tuki oli perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa (nykyisessä 87 artiklan 1 kohdassa) tarkoitettua valtiontukea,
- b) tuki oli myönnetty EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohdan (nykyisen 88 artiklan 3 kohdan) vastaisesti ja
- c) tapaukseen ei voitu soveltaa yhtäkään 92 artiklan mukaista poikkeusta.

Komissio määräsi siksi Italian perimään takaisin vuoden 1988 tukijärjestelmän mukaisesti laittomasti myönnettyt tuet (2 artikla).

2.6 19 päivänä lokakuuta annettu tuomio ja sen juridiset seuraukset

- (23) Euroopan yhteisöjen tuomioistuin kumosi päätöksen 98/95/EY 19 päivänä lokakuuta 2000 antamallaan tuomiolla (tuomio asiassa *Italian tasavalta ja Sardegna Lines – Servizi Marittimi della Sardegna S.p.A. vastaan Euroopan yhteisöjen komissio*, yhdistetyt asiat C-15/98 ja C-105/99) (7). Kumoamisen syynä oli, että päätöksessä 98/95/EY ei ollut riittävästi perusteltu vaikutuksia yhteisön sisäiseen kauppaan.
- (24) Tuomioistuimien katsoi tuomiossaan, että rajoituksensa toteuttamallaan, että tuki on valikoivaa ja suunnattu Sardinian merenkulkusektorille ja että yli 90 prosenttia mantereen ja Sardinian välisestä rahdista kuljetetaan meritse ja laivayhtiöiden osuus on 65 prosenttia turistiliikenteestä (matkustajat ja autot), komissio ei ollut maininnut mitään sardinialaisten laivayhtiöiden ja muihin jäsenvaltioihin si-

joittautuneiden laivayhtiöiden välisestä kilpailusta. Tuomioistuimen mukaan komissio ei ollut ottanut huomioon sitä tosiseikkaa, että jäsenvaltioiden sisäisten meriliikennepalvelujen avaaminen kilpailulle ei 1 päivään tammikuuta 1999 saakka koskenut Välimeren saarten kabotaasiliikennettä.

- (25) Tuomioistuimien myös totesi, että vaikka komissio oli tuonut esille, että sardinialaisten laivayhtiöiden hyväksi toteutettu tukijärjestelmä oli vastoin sijoittautumisvapauden ja kansalaisuusyrjintäkiellon peruseriaatteita, komissio ei ollut nojautunut tähän periaatteiden loukkaamiseen osoittaakseen vaikutukset jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.
- (26) Tuomioistuimen 19 päivänä lokakuuta 2000 antamassa tuomiossa määrättiin 24 päivänä kesäkuuta 1996 tehdyllä päätöksellä aloitettu muodollinen tutkintamenettely avattavaksi uudelleen. Komission on siksi tehtävä uusi lopullinen päätös.
- (27) Sen lisäksi, että komission on tehtävä uusi päätös, joka korvaa tuomioistuimen kumoaman päätöksen 98/95/EY, sen on otettava kantaa lailla 9/1996 tehtyihin tukijärjestelmän muutoksiin, joita koski 14 päivänä marraskuuta 1997 aloitettu tutkintamenettely. Vaikka komissio oli alun perin aikonut tutkia kyseiset kaksi järjestelmää erikseen, sen on tässä päätöksessä tarkasteltava niitä yhdessä niiden kokonaisvaltaisen vaikutuksen määrittämiseksi.

3. ITALIAN HUOMAUTUKSET

3.1 Alkuperäistä tukijärjestelmää koskevat huomautukset menettelyssä C 23/96

- (28) Italian viranomaiset ilmoittivat menettelyn C 23/96 puitteissa 31 päivänä lokakuuta 1996 kirjeitse komissiolle alkuperäiseen tukijärjestelmään tehdyistä muutoksista, joiden myötä se Italian viranomaisten mukaan oli saatettu yhteisön oikeuden mukaiseksi. Tärkein muutos oli uusi aluelaki N:o 9/1996, jolla poistettiin kansalaisuusyrjintään johtavat ja sijoittautumisvapauden vastaiset säännökset. Lisäksi Italian viranomaiset ilmoittivat ottaneensa käyttöön suoran valvontamekanismin estääkseen sen, että tuki myönnetään kahdesti (sekä keskus- että alueviranomaisten toimesta).
- (29) Alueviranomaiset esittivät 11 päivänä lokakuuta 1996 ja 22 päivänä tammikuuta 1997 päivätyissä kirjeissään, että lailla N:o 9/1996 tehdyistä muutoksista johtuvien toimenpiteiden perusteluna ovat muun muassa (”tavoite 1” -alueeksi luokitellun) Sardinian vaikeat taloudelliset olosuhteet.

(7) Kok. 2000, s. I-08855.

3.2 Muutettua tukijärjestelmää koskevat huomautukset menettelyssä C 71/97

- (30) Italian viranomaiset totesivat menettelyssä C 71/97 ensinnäkin, etteivät ne voineet tuntea sitä yhteisön lainsäädäntöä, johon komissio viittasi päätöksessään aloittaa tutkintamenettely, koska neuvoston asetus (EY) N:o 3094/95⁽⁸⁾, sellaisena kuin se oli muutettuna neuvoston asetuksella N:o 1904/96, samoin kuin meriliikenteen valtiontukea koskevat vuoden 1997 yhteisön suuntaviivat julkaistiin vasta lain N:o 9/1996 antamisen jälkeen.
- (31) Toiseksi Italia korosti, että laissa N:o 9/1996 säädettyjä toimenpiteitä ei ollut toteutettu ja ettei kolmansille osapuolille ollut annettu rahoitussitoumuksia. Lisäksi Italia esitti, että määritetyt toimenpiteet olivat tarpeen, koska Sardinian kaltainen saarialue ei voinut hyödyntää mitta-kaavaetuja merten tavaraj- ja henkilöliikenteessä.
- (32) Italian viranomaiset totesivat lopuksi olevansa valmiita muuttamaan lain tekstiä ja noudattamaan täysin yhteisön lainsäädäntöä.

4. TUEN ARVIOINTI

4.1 Vuosina 1988–1996 sovelletun alkuperäisen tukijärjestelmän arviointi

Uuden laittoman valtiontuen olemassaolo

- (33) Komissio katsoo, että koska Italian viranomaiset eivät tehneet ilmoitusta kyseisen tukijärjestelmän toteuttamisesta sellaisten Sardiniassa rekisteröityjen yritysten hyväksi, jotka aikoo rakentaa, hankkia, muuntaa tai korjata aluksia, ne jättivät noudattamatta EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan (entisen 93 artiklan 3 kohdan) mukaiset velvoitteensa. Vaikka tukijärjestelmä oli otettu käyttöön ennen EY:n perustamissopimuksen voimaantuloa, lakien 20/1951 ja 15/1954 myötä käyttöön otettua tukijärjestelmää oli muutettu merkittävästi lailla 11/1988. Vuonna 1988 tehdyt muutokset olisi siis pitänyt ilmoittaa komissiolle, ja ne muodostavat näin ollen ilmoittamattoman uuden tuen. Italian viranomaiset eivät kiistäneet tätä arviointia huomautuksissaan, jotka ne esittivät 24 päivänä kesäkuuta 1996 aloitetussa menettelyssä, minkä vuoksi se vahvistetaan tässä päätöksessä.
- (34) Komissio katsoo, että tarkasteltava oleva toimenpide on perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Sardinialaiset yritykset käytännössä hyötyivät markkinakorkoja edullisemmista korkokannoista sekä laina- ja leasingsopimuksiin liittyvien sivukulujen alennuksesta; niiden saama hyöty oli siis se, että ne vapautuivat taloudellisesta rasitteesta, joka niille olisi normaalioloissa langennut. Komissio toteaa, että tuki rahoit-

tettiin julkisista varoista ja että se oli valikoivaa, koska se suunnattiin merenkulkualalla toimiville ja Sardiniaan sijoittautuneille yrityksille.

- (35) Komissio katsoo myös, että tuki vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Italian viranomaisten toteuttama tukijärjestelmä on suunnattu Sardinian laivayhtiöille ylipäänsä, toimivatpa ne kabotaasiliikenteessä tai kansainvälisessä liikenteessä. Vaikka on totta, että asetuksessa N:o 3577/92⁽⁹⁾, jolla meriliikenteen kabotaasi vapautettiin kilpailulle yhteisön sisällä, jätettiin Välimeren saaret vapauttamisen ulkopuolelle 1 päivään tammikuuta 1999 saakka, on totta sekin, etteivät kyseisen asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle voi jäädä vaikutukset jäsenvaltioiden välisillä meriliikennepalvelujen markkinoilla, tässä tapauksessa erityisesti Ranskan, Espanjan ja manner-Italian välillä. Tässä yhteydessä on huomattava, että tuki ei rajoittunut kabotaasiin eli Italian aluevesirajojen sisäpuolella harjoitettavaan meriliikenteeseen, joka vapautettiin kilpailulle 1 päivästä tammikuuta 1999 alkaen, vaan koski myös sellaisia sardinialaisia laivayhtiöitä, jotka harjoittivat (jo vuodesta 1986 kilpailulle vapautettua⁽¹⁰⁾) kansainvälistä meriliikennettä ja jotka näin ollen saattoivat kilpailla muiden yhteisön liikenteenharjoittajien kanssa.
- (36) Komission hallussa olevien tietojen⁽¹¹⁾ mukaan vuosina 1992–1997 Sardinian satamista ja satamiin harjoitettiin muun muassa kauppamerenkulkua (ja risteilyliikennettä) siten, että joko lähtö- tai määräpaikkana oli muita yhteisössä tai yhteisön ulkopuolella sijaitsevia kohteita. Erityisesti mainittakoon ranskalainen Toulonista Sardiniaan liikennöinyt yhtiö ja kaksi italialaista yritystä, jotka liikenoivat Korsikasta Sardiniaan. Tämä osoittaa, että kyseisenä ajanjaksona (1988–1996) Italian ja tiettyjen muiden jäsenvaltioiden väliseen meriliikennepalvelujen kauppaan kohdistui vaikutus.
- (37) Italian viranomaiset ilmoittivat viimeksi toimittamassaan kirjeessä 8 päivältä maaliskuuta 2007, että lain 11/1988 nojalla myönnetyn rahoituksen tarkoituksena oli ”bruttovetoisuudeltaan 24–138 tonnin alusten hankkiminen”. Italian viranomaisten mukaan nämä alukset oli tarkoitettu pääasiassa rannikkoliikenteeseen markkinoilla, joita ei tuolloin vielä ollut avattu kilpailulle. Tukijärjestelmää on kuitenkin ainakin kahdessa tapauksessa käytetty lauttojen hankkimiseen matkustajien ja autojen kuljettamiseksi Sardinian ja mantereen välillä. Näiden lauttojen oli mahdollista kilpailla kotimaisten ja yhteisön liikenteenharjoittajien kanssa. Italian viranomaiset ilmoittivat, ettei niillä ollut käytössään tietoja Sardinian ja muun Italian välisestä ja Sardinian ja muiden yhteisön jäsenvaltioiden välisestä henkilö- ja tavaraliikenteestä kyseisen ajanjakson aikana.

⁽⁹⁾ Neuvoston asetus (ETY) N:o 3577/92, annettu 7 päivänä joulukuuta 1992, palvelujen tarjoamisen vapauden periaatteen soveltamisesta meriliikenteeseen jäsenvaltioissa (meriliikenteen kabotaasi), EYVL L 364, 12.12.1992.

⁽¹⁰⁾ Neuvoston asetus (ETY) N:o 4055/86, annettu 22 päivänä joulukuuta 1986, palvelujen tarjoamisen vapauden periaatteen soveltamisesta jäsenvaltioiden väliseen meriliikenteeseen sekä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden väliseen meriliikenteeseen, EYVL L 378, 31.12.1986.

⁽¹¹⁾ Olbian satamakonttorin rekisteröimät tiedot.

⁽⁸⁾ Katso alaviite 5.

- (38) On myös huomattava, että kabotaasiliikennettä koskeva asetus N:o 3577/92 ei sulkenut pois yritysten välisen kilpailun olemassaoloa Sardinian ja Italian niemimaan välisillä meriliikennemarkkinoilla 1 päivää tammikuuta 1999 edeltävänä kautena, koska ulkomaisilla yrityksillä oli oikeus tarjota kabotaasipalveluja Italiassa rekisteröimällä aluksensa kyseiseen jäsenvaltioon. Ne eivät kuitenkaan voineet hyötyä kyseisestä tukijärjestelmästä, joka oli varattu sardinialaisille laivayhtiöille. Tukijärjestelmä toimi näin ollen lannisteena muiden jäsenvaltioiden laivayhtiöille tytäryhtiöiden luomisessa Italiaan Sardinian kabotaasin liikennöimiseksi, kun otetaan huomioon, etteivät ne olisi voineet missään tapauksessa hyötyä kyseisestä tuesta ja niiden olisi pitänyt kilpailla muiden liikenteenharjoittajien kanssa, joilla oli mahdollisuus saada tätä tukea.
- 87 artiklan 2 ja 3 kohdassa määrättyjen poikkeusten soveltumattomuus tukeen*
- (39) Yhtäkään EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 2 ja 3 kohdassa (entisessä 92 artiklan 2 ja 3 kohdassa) määrättyä poikkeusta ei voida soveltaa syistä, jotka mainitaan seuraavassa.
- (40) Italian viranomaiset toteavat, että tuki oli tarpeen, jotta olisi voitu mahdollistaa vaikeissa taloudellisissa olosuhteissa kamppailevan alueen kehitys.
- (41) Vaikka Sardinia onkin aluekehitystukeen oikeutettu alue, perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdassa määrättyä poikkeusta ei voida soveltaa, koska tarkasteltavana olevaa tukea ei ollut myönnetty tukena taloudellisen kehityksen edistämiseen, vaan se rajoittui pelkästään laivayhtiöihin. Italian viranomaiset eivät ole riittävällä tavalla osoittaneet, miten sardinialaisten laivayhtiöiden hyväksi toteutettu tukijärjestelmä olisi mahdollistanut aluekehityksen tuolloin voimassa olleiden yhteisön sääntöjen mukaisesti, jotka sisältyivät komission tiedonantoon perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdan soveltamisesta aluetukeen⁽¹²⁾. Vaikka Sardinia sisältyikin luetteloon alueista, joita oli ehdotettu 92 artiklan 3 kohdan a alakohdan piiriin (ks. mainitun tiedonannon liite I), ei ole voitu näyttää toteen, että tukitoimenpide olisi ollut tarpeen tukena alkuinvestointeihin tai työpaikkojen luomiseen tai että sitä olisi voitu pitää ajallisesti rajoitettuna toimintatukena, jolla kompensoidaan alueen erityisiä tai pysyviä haittoja ja joka mahdollistaa kestävä ja tasapainoisen kehityksen johtamatta liikkapapiteettiin kyseisellä sektorilla.
- (42) Tiedonannossa todettiin myös, että kaikessa aluetuessa on noudatettava yhteisön suuntaviivoja eri elinkeinoelämän aloilla (kuten laivanrakennuksessa) myönnettävälle valtiontuelle. Näin ei kuitenkaan ole laita tarkasteltavana olevassa tukijärjestelmässä, kuten jäljempänä osoitetaan.
- (43) Tukeen ei näin ollen voida soveltaa 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaista poikkeusta.
- (44) Liioin ei voida vedota 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaiseen poikkeukseen, joka koskee tukea tietyn taloudellisen toiminnan kehityksen edistämiseen, koska tarkasteltavana olevassa tukijärjestelmässä ei noudateta vuosina 1988–1996 voimassa olleita yhteisön suuntaviivoja. Tuolloin voimassa olleiden sääntöjen (laivayhtiöille myönnettävää valtiontukea koskevat suuntaviivat vuodelta 1989, niiden liitteen I luku II⁽¹³⁾) mukaan tukea voitiin myöntää sillä ehdolla, ettei se muuttanut kaupan ehtoja yhteisen edun vastaisella tavalla. Mainittujen suuntaviivojen seitsemännessä kohdassa mainitaan, että yhteistä etua palvelisivat toimenpiteet, joilla pyrittäisiin ensinnäkin pitämään alukset yhteisön lipun alla eli vastustamaan suuntausta purjehtia kolmansien maiden lipun alla (erityisesti parantamalla teknistä varustusta) ja toiseksi pestaamalla näille aluksille mahdollisimman suuressa määrin yhteisön merenkulkijoita. Italian viranomaiset eivät ole esittäneet riittäviä tietoja osoittaakseen, että Sardinian alueen alkuperäistä tukijärjestelmää olisi voitu perustella alusten turvallisuuden parantamisella tai yhteisön merenkulkijoiden työllisyyden suojaamisella.
- (45) Laivayhtiöille myönnettävää valtiontukea koskevien vuoden 1989 suuntaviivojen liitteen I luvun II kohdan 6 mukaan laivayhtiöille voitiin myöntää tukea alusten rakentamista, muuntamista tai korjaamista varten ainoastaan sillä ehdolla, että tuki määritetään niissä rajoissa, jotka vahvistetaan yhteisön lainsäädännössä ja erityisesti laivanrakennusteollisuudelle myönnettävistä tuista 26 päivänä tammikuuta 1987 annetussa neuvoston direktiivissä 87/167/ETY⁽¹⁴⁾ ja sitä seuranneissa neuvoston direktiivissä 90/684/ETY⁽¹⁵⁾ ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 3094/95⁽¹⁶⁾. Direktiivin 87/167/ETY 4 artiklan mukaan laivanrakennuksen ja -muuntamisen tukia voidaan pitää yhteismarkkinoille soveltuvina, jos yksittäiselle sopimukselle myönnetyn tuen määrä avustusekvivalentteina laskettuna ei ylitä ylintä yhteistä kattoa, jäljempänä 'katto', joka ilmaistaan prosenttiosuutena tukea edeltävästä sopimusarvosta.
- (46) Tässä yhteydessä kansallisten viranomaisten velvollisuutena on osoittaa, että jäsenvaltiossa noudatetaan telakoille myönnettävää tukea koskevaa yhteisön lainsäädäntöä, josta komissio ei voi poiketa. Koska kyseisen vaatimuksen noudattaminen on selvästikin ehto sille, että tuki soveltuu yhteismarkkinoille, jäsenvaltion on osoitettava yhteisön lainsäädännön noudattaminen antamalla kaikki tiedot, joiden perusteella komissio voi tarkistaa, että haetun poikkeuksen ehdot täyttyvät (Euroopan yhteisöjen tuomioistuin, asia C-364/90, *Italia v. komissio*, Kok. 1993, s. I-2097, kohdasta 20 eteenpäin).

⁽¹²⁾ Komission tiedonanto 92 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdan soveltamisesta valtiontukeen, erityisesti luku I, kohta 6 (EYVL C 212, 12.8.1988). Tiedonanto sellaisena kuin se on muutettuna vuosina 1990 ja 1994 (EYVL C 163, 4.7.1990 ja EYVL C 364, 20.12.1994).

⁽¹³⁾ SEC(89) 921 lopullinen, 3.8.1989.

⁽¹⁴⁾ EYVL L 69, 12.3.1987, s. 55.

⁽¹⁵⁾ EYVL L 380, 31.12.1990, s. 1.

⁽¹⁶⁾ EUVL L 332, 30.12.1995, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 1904/96 (EYVL L 251, 3.10.1996, s. 5).

- (47) Koska Italian viranomaiset eivät ole antaneet tietoja siitä, onko myönnetyn tuen kokonaismäärä direktiivin 87/167/ETY 4 artiklassa ⁽¹⁷⁾ määrätyn enimmäismäärän rajoissa, ja koska ei ole käytettävissä muita tietoja liittyen siihen, onko alkuperäinen tukijärjestelmä sen enempää mainitun direktiivin kuin asetuksen (EY) N:o 3094/95 5 artiklankaan ⁽¹⁸⁾ mukainen, komission on tehtävä se päätelmä, ettei tuki ole myöskään laivanrakennusteollisuutta koskevien sääntöjen mukainen ⁽¹⁹⁾.
- (48) Lisäksi näihin poikkeuksiin ei voida vedota sellaisen tuen hyväksymiseksi, joka on perustamissopimuksen yleisten periaatteiden vastainen. Komissio katsoo, että sardinialaisten varustamojen hyväksi toteutettu tukijärjestelmä on ristiriidassa yhteisön oikeuden kanssa, koska lailla 11/1988 käyttöön otetut lisäehdot loukkasivat sijoittautumisvapauden (artikla 52) ja kansallisuussyrjintäkiellon (6 artikla ja 48 artiklan 2 kohta) peruseriaatteita.
- (49) Tukijärjestelmä oli perustamissopimuksen 52 artiklan vastainen, koska tukea saadakseen yritysten oli oltava Sardiniaan sijoittautuneita ja kaiken lisäksi yrityksiä, joiden päätoimipaikka, keskushallinto ja meriliikennetoiminta ja, soveltuviin tapauksiin, tärkeimmät varastot ja varikot sekä yrityksen toimintaa tukevat laitteet sijaitsivat pysyvästi jossakin alueen satamassa. Lisäksi ehtona oli, että kaikki tuensaajayrityksen alukset – ei yksinomaan tukijärjestelmän mukaista tukea saavat alukset – oli rekisteröitävä Sardiniaassa.
- (50) Lisäksi, kuten lain 11/1988 99 artiklan e alamomentissa säädetään ja yhteisöjen tuomioistuimen 19 päivänä lokakuuta 2000 antamassa tuomiossa todetaan (kohta 19), jos on kyse bruttovetoisuudeltaan yli 250 tonnin aluk-

sista, yrityksen on pestattava miehistöön vähimmäisosuus merimiehiä, jotka on merkitty aluksen (sardinialaisen) rekisteröintisataman yleiseen merimiesluetteloon. Tuensaajayritys veloitettiin näin ollen ottamaan palvelukseen tietty prosenttiosuus paikallisia merenkulkijoita, vaikka muualta tulevat merimiehet olisivat voineet suorittaa vaaditun työn. Tämä oli vastoin periaatetta, jonka mukaan kaikenlainen kansalaisuuteen perustuva syrjintä on kiellettyä. Näistä syistä kyseinen tuki on vastoin yhteisön oikeuden peruseriaatteita.

4.2 Arvio alkuperäisestä tukijärjestelmästä sellaisena kuin se on muutettuna 15 päivänä helmikuuta 1996 annetulla lailla N:o 9 (voimassa vuodesta 1996)

Valtiontuen olemassaolo

- (51) Komissio katsoo, että lailla 9/1996 muutettu tukijärjestelmä on EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtion tukea, koska: a) tukea saavat yritykset vapautuvat rahoituksellisesta rasitteesta, joka niihin tavallisesti kohdistuisi, koska ne saavat korkotukea ja alennuksia muissa laina- ja leasingosimuksiin liittyvissä kustannuksissa; b) kyseisen rasite maksetaan edelleen julkisista varoista; c) tuki on valikoivaa, koska se suunnataan edelleen merenkulkualan yrityksille ja d) toimenpide vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, koska muutettu tukijärjestelmä on suunnattu laivayhtiöille, jotka aikovat hankkia, rakentaa ja muuntaa tavara- ja henkilöliikenteen aluksia, joiden lähtö- ja määräsatama on Sardiniaassa tai muilla Sardinian alueen saarilla. Kuten edellä todetaan, yritykset, jotka voivat hyötyä tuesta, eivät toimi yksinomaan kabotaasimarkkinoilla, jotka vapautettiin kilpailulle 1 päivästä tammikuuta 1999 alkaen, vaan myös kansainvälisen meriliikenteen markkinoilla, jotka olivat olleet auki kilpailulle vuodesta 1986 alkaen ⁽²⁰⁾. Joka tapauksessa ei ole epäilystä siitä, etteikö tukijärjestelmä voimassa ollessaan edelleen vaikuttaisi kilpailuun sektorilla, joka on ollut kokonaan vapautettu kilpailulle vuodesta 1999 lähtien.

- (52) Italian viranomaisten lokakuussa 1996 ja tammikuussa 1997 toimittamien tietojen mukaan yksikään tuensaaja ei ole saanut tukea lain 9/1996 nojalla. Koska lain 9/1996 nojalle ei ole myönnetty tukia, komissio katsoo, ettei tässä päätöksessä ole tarpeen arvioida sitä, oliko tukijärjestelmä tuolloin voimassa olleiden yhteisön sääntöjen mukainen. Näitä tukia voidaan kuitenkin myöntää tulevaisuudessa, minkä vuoksi on arvioitava, onko tukijärjestelmä tällä hetkellä voimassa olevien yhteisön sääntöjen mukainen. Kyseessä ovat yhteisön suuntaviivat meriliikenteen valtiontuella vuodelta 2004 ⁽²¹⁾, jäljempänä 'vuoden 2004 yhteisön suuntaviivat'.

⁽¹⁷⁾ Kyseisen 4 artiklan mukaan laivanrakennuksen ja -muuntamisen tukia voidaan pitää yhteismarkkinoille soveltuvina, jos yksittäiselle sopimukselle myönnetyn tuen määrä avustusekvivalentteina lasketuna ei ylitä ylintä yhteistä kattoa, jäljempänä 'katto', joka ilmaistaa prosenttiosuutena tukea edeltävästä sopimusarvosta.

⁽¹⁸⁾ Artiklan 1 kohta: Varustamoille tai kolmansille osapuolille laivanrakennukseen tai laivojen rakenteen muuttamiseen mutta ei laivankorjaukseen valtion lainojen tai takausten muodossa myönnettävän tuen voidaan katsoa soveltuvan yhteismarkkinoille sillä edellytyksellä, että tuki noudattaa OECD:n alusten vientiluoja koskevan järjestelyn määräyksiä tai muita tätä järjestelyä muuttavia tai sen korvaavia sopimuksia. [...] Artiklan 3 kohta: Jäsenvaltion varustamoille tai muille tämän valtion kolmansille osapuolille laivanrakennukseen tai laivojen rakenteen muuttamiseen myöntämä tuki ei saa vääristää eikä uhata vääristää kyseisen jäsenvaltion ja muiden jäsenvaltioiden välisiä kilpailua tilausten tekemisessä.

⁽¹⁹⁾ Laivanrakennusteollisuutta koskevien sääntöjen soveltamiseen liittyen on huomattava – kuten julkisasiamies totesi päätelmässään (kohdat 34–38) –, että vaikka laivanrakennukselle myönnettävä tuki voi sisältää tukea varustamoille, komissio oli toiminut oikein pitäessään vuoden 1988 tukijärjestelmää varustamoille suunnattuna tukena, joka oli arvioitava ainoastaan suhteessa perustamissopimuksessa määrättyyn vähemmän vaativaan veloitteeseen, koska Italian viranomaiset olivat lyöneet laimin edellä mainitun direktiivin 11 artiklassa säädetyn ilmoitusveloitteen.

⁽²⁰⁾ Neuvoston asetus (ETY) N:o 4055/86, annettu 22 päivänä joulukuuta 1986, palvelujen tarjoamisen vapauden periaatteen soveltamisesta jäsenvaltioiden väliseen meriliikenteeseen sekä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden väliseen meriliikenteeseen, EYVL L 378, 31.12.1986.

⁽²¹⁾ Komission tiedonanto K(2004) 43 – Yhteisön suuntaviivat meriliikenteen valtiontuella, EUVL C 13, 17.1.2004.

Muutetun tukijärjestelmän soveltumattomuus yhteismarkkinoille

- (53) Uusi tukijärjestelmä ei sisällä uusia säännöksiä, jotka johtaisivat syrjintään kansalaisuuden perusteella tai loukkaisivat sijoittautumisvapautta. Komissio katsoo kuitenkin, että muutettu tukijärjestelmä ei täytä vuoden 2004 yhteisön suuntaviivojen ehtoja eikä siihen voida soveltaa perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdan mukaisia poikkeuksia syistä, jotka mainitaan seuraavassa.
- (54) Vuoden 2004 yhteisön suuntaviivojen 5 kohdan ehtojen mukaan tuki, joka on myönnetty laivaston uusimista varten, pyrkii vääristämään kilpailua. Tarkasteltavana olevassa tapauksessa komissio katsoo, että kyseiset tuet eivät ole osa rakenneuudistusta, jolla olisi tarkoitus vähentää kokonaiskapasiteettia, eikä niiden tarkoituksena ole liioin parantaa laitteita aluksilla tai edistää turvallisempien alusten käyttöä. Tässä yhteydessä se seikka, että muutetussa tukijärjestelmässä tukien kohteena ovat ”innovatiiviset, kehittyntä teknologiaa hyödyntävät kuljetusmuodot”, ei anna mahdollisuutta arvioida muutosten varsinaista soveltamisalaa, koska kyseistä teknologiaa ja siihen liittyviä kustannuksia ei ole määritelty.
- (55) Komissio katsoo, ettei tukijärjestelmää voida myöskään pitää yhteisön aluetukisuuntaviivojen 6 kohdassa tarkoitettuna aluetukena. Vaikka Sardinia on määritelty heikommassa asemassa olevaksi alueeksi, Italian viranomaiset eivät ole riittävästi osoittaneet, että alue saisi hyötyä kyseisestä tukijärjestelmästä (vuoden 2004 yhteisön suuntaviivojen 5 kohdan neljäs alakohta) tai että järjestelmä olisi voimassa olevien yhteisön aluetukisääntöjen ⁽²²⁾ mukainen.
- (56) Lisäksi komissio katsoo, että edellä mainituista syistä tukijärjestelmällä on haitallinen vaikutus muiden jäsenvaltioiden talouteen ja että se vääristää jäsenvaltioiden välistä kilpailua yhteisen edun vastaisella tavalla (vuoden 2004 suuntaviivojen 2 kohta).
- (57) Komissio toteaa myös, että mahdollisen investointituen on vuoden 2004 yhteisön suuntaviivojen mukaan oltava laivanrakennukseen sovellettavan yhteisön lainsäädännön eli asetuksen (EY) N:o 1540/98 ⁽²³⁾ mukaista. Kyseisen asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa: ”Joulukuun 31 päivään 2000 saakka laivanrakennus- ja laivakonversiosopimuksille, mutta ei laivankorjaussopimuksille, myönnettävää tuotantotukea voidaan pitää yhteismarkkinoille soveltuvana sillä edellytyksellä, että yksittäiselle sopimukselle myönnettyjen kaikkien tukimuotojen yhteismäärä (mukaan lukien kaikkien varustamolle tai kolmannelle osapuolelle myönnettyjen tukien avustusekvivalentti) ei ylitä avustusekvivalenttina laskettuna tuen yhteistä enimmäismäärää, joka ilmaistaan prosenttiosuutena tukea edeltävästä sopimusarvosta [...]”. Koska Italia ei ole antanut tietoja liittyen siihen, ylittääkö tietyille sopimukselle myönnettyjen kaikkien tukimuotojen yhteismäärä avustusekvivalenttina laskettuna yhteisen enimmäismäärän, joka ilmaistaan prosenttiosuutena tukea edeltävästä sopimusarvosta, joudutaan toteamaan, ettei toimenpide ole 3 artiklan 1 kohdan mukainen.
- (58) Asetuksen (EY) N:o 1540/98 3 artiklan 4 kohdassa säädetään lisäksi seuraavaa: ”Kansallisille tai ulkomaisille varustamoille tai kolmansille osapuolille laivanrakennukseen tai laivakonversioon julkista tukea saavien lainajärjestelyjen muodossa myönnetyn tuen voidaan katsoa soveltuvan yhteismarkkinoille, eikä sitä oteta huomioon enimmäismäärässä, sillä edellytyksellä, että tuki noudattaa Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) neuvoston 3 päivänä elokuuta 1981 alusten ventiluotoja koskevasta järjestelystä antamaa päätöslauselmaa tai muita tätä järjestelyä muuttavia tai sen korvaavia sopimuksia.” Komissiolla on käytössään tietoja, jotka osoittavat, että muutetun tukijärjestelmän mukainen tuki noudattaa OECD:n neuvoston 3 päivänä elokuuta 1981 antamaa päätöslauselmaa.
- (59) Asetuksen (EY) N:o 1540/98 6 artiklan mukaan olemassa oleville laivanrakennus-, laivankorjaus- ja laivakonversioyrityksille innovaatioihin myönnettävää tukea voidaan pitää yhteismarkkinoille soveltuvana, jos sen osuus bruttomäärästä on korkeintaan kymmenen prosenttia, sillä edellytyksellä, että se liittyy sellaisten tuotteiden ja menetelmien teolliseen sovellukseen, jotka ovat aidosti ja olennaisesti uusia eli joita muut alan toimijat yhteisössä eivät vielä käytä kaupallisesti ja joihin liittyy tekninen tai teollinen riski. Nämä tuet on lisäksi rajoitettava kattamaan investointi- ja kehittämiskustannukset, jotka liittyvät suoraan ja yksinomaan hankkeen innovatiiviseen osaan, ja niiden suuruus ja intensiteetti on rajoitettava vähimpään välttämättömään ottaen huomioon hankkeeseen liittyvän riskitaso. Kuten edellä todetaan, se seikka, että muutetussa tukijärjestelmässä tukien kohteena ovat ”innovatiiviset, kehittyntä teknologiaa hyödyntävät kuljetusmuodot”, ei kuitenkaan anna mahdollisuutta arvioida muutosten varsinaista soveltamisalaa, koska kyseistä teknologiaa ja siihen liittyviä kustannuksia ei ole määritelty. Näin ollen komission on todettava, ettei muutettukaan tukijärjestelmä ole laivanrakennusteollisuutta koskevien sääntöjen mukainen.
- (60) Lopuksi on todettava, että perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdan mukaisia poikkeuksia ei voida soveltaa, koska kansallisilla viranomaisilla on velvollisuus osoittaa, että jäsenvaltiossa on noudatettu telakoille myönnettävää tukea koskevaa yhteisön lainsäädäntöä, josta komissio ei voi poiketa. Koska kyseisen vaatimuksen noudattaminen on selvästikin ehto sille, että tuki soveltuu yhteismarkkinoille, jäsenvaltion on osoitettava yhteisön lainsäädännön noudattaminen antamalla kaikki tiedot, joiden perusteella komissio voi tarkistaa, että haetun poikkeuksen ehdot täyttyvät.

⁽²²⁾ Alueellisia valtiontukia koskevat suuntaviivat vuosille 2007–2013, EUVL C 54, 4.3.2006, s. 13.

⁽²³⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 1540/98 laivanrakennusteollisuudelle myönnettävästä tuesta, EYVL L 202, 18.7.1998.

Päätelmät

- (61) Komissio toteaa päätelmänään, että vuosina 1988–1996 sovellettu alkuperäinen tukijärjestelmä on laiton eikä soveltu yhteismarkkinoille.
- (62) Tämän vuoksi lainoista johtuva tukimäärä (yhteensä 12 697 450 000 Italian liiraa), joka on myönnetty tavanomaista edullisemmin ehdoin aluelain 11/1988 nojalla, on perittävä takaisin tuensaajilta Italian laissa säädettyjen menettelyjen ja sääntöjen mukaisesti. Koska tukea ei ole myönnetty leasingosimusten muodossa, tältä osin ei tarvitse määrätä takaisinperintää.
- (63) Takaisinperittävään määrään sisällytetään korko alkaen siitä, kun tuki asetettiin tuensaajan käyttöön, tuen todelliseen takaisinperintään asti.
- (64) Koska komissio ei ole voinut määrittää suoraan tukielementtiä eikä kultakin tuensaajalta takaisinperittävää kokonaismäärää, on Italian viranomaisten tehtävänä määrittää kyseiset tiedot ja ilmoittaa komissiolle kultakin tuensaajalta takaisinperittävä määrä.
- (65) Mitä tulee lailla 9/1996 muutettuun ja vuodesta 1996 alkaen voimassa olleeseen tukijärjestelmään, komissio toteaa, ettei sen perusteella ole maksettu tukia mainitusta vuodesta alkaen, mutta katsoo sen muodostavan yhteismarkkinoille sopimatonta valtiontukea. Koska tukea ei ole myönnetty tämän tukijärjestelmän perusteella, tältä osin ei tarvitse määrätä takaisinperintää,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Valtiontuki, joka on myönnetty laivayhtiöille lainojen ja leasingosimusten muodossa 15 päivänä toukokuuta 1951 annetun Sardinian aluelain N:o 20, sellaisena kuin se on muutettuna 4 päivänä kesäkuuta 1988 annetulla lailla N:o 11, mukaisesti, ei soveltu yhteismarkkinoille.

2 artikla

1. Italian on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet perikseen tuensaajilta takaisin 1 artiklassa tarkoitettun tuen, joka on annettu laittomasti niiden käyttöön ja joka on yhtä suuri kuin niiden korko- ja muiden maksujen kokonaismäärä, jotka tuen-

saaja olisi maksanut lainaosimuksen tekopäivänä sovelletuin tavanomaisin markkinaehdoin tehdystä lainaosimuksesta, vähennettynä tuensaajan tosiasiallisesti maksamien korko- ja muiden maksujen kokonaismäärällä.

2. Takaisinperintä on toteutettava viipymättä kansallisessa laissa säädettyjen menettelyjen mukaisesti, jos niissä mahdollistetaan tämän päätöksen välitön ja tehokas täytäntöönpano. Takaisinperittävään tukeen sisällytetään korko alkaen siitä, kun tuki asetettiin tuensaajien käyttöön, tuen todelliseen takaisinperintään asti.

3. Jos lainaosimuksen hoitaminen on tämän päätöksen tiedoksiantamisen päivänä edelleen kesken, Italian on varmistettava, että lainan ottaja hoitaa loput lainaosimuksesta tavanomaisin markkinaehdoin.

3 artikla

Valtiontukijärjestelmä, joka on toteutettu lainojen ja leasingosimusten muodossa laivayhtiöiden hyväksi 15 päivänä toukokuuta 1951 annetun Sardinian aluelain N:o 20, sellaisena kuin se on muutettuna vuonna 1996 annetulla aluelailalla N:o 9, mukaisesti, ei soveltu yhteismarkkinoille.

4 artikla

Italian on poistettava 1 ja 3 artiklassa tarkoitettu tukijärjestelmä.

5 artikla

Italian on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta sen noudattamiseksi toteuttamansa toimenpiteet.

6 artikla

Tämä päätös on osoitettu Italian tasavallalle.

Tehty Brysselissä 10 päivänä heinäkuuta 2007.

Komission puolesta

Jacques BARROT

Varapuheenjohtaja